

Linnéuniversitetet

Institutionen för samhällsvetenskaper

Examensarbete 15 hp – kandidatnivå

Journalistik

”Sveriges mest hatade man”

En kvantitativ studie om hur en misstänkt mördare framställs i Expressen och Falu Kuriren.

Jergard Andersson, Sara
Persebo, Kristin

Journalistik och medieproduktion,
180 hp
Höstterminen 2012

Handledare: Maria Elliot

Abstract

Authors: Kristin Persebo & Sara Jergard Andersson

Title: “The most hated man in Sweden” A quantitative study of how a suspected murderer are produced in Expressen and Falu Kuriren.

Level: BA Thesis in Journalism

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 56

The meaning of this study is to see how a suspected murderer is presented in the Swedish newspapers Expressen and Falu Kuriren. We want to see how two Swedish newspapers, a local- and an evening paper, presented Anders Eklund, who killed the ten year old girl Engla Höglund in 2008, from the day after her disappearing and almost a month ahead.

When we analysis the resolution to the study we could see that both papers presented Anders Eklund like a convicted murderer after he admitted the murder of Engla Höglund, even if the court had not sentenced him yet. Even when Anders Eklund was anonymous, you can through the various denominations witch were produced in the papers speculate on who the murderer is.

Even that it is a case study, we can see with the previous research tends that a suspected murderer is produced in this way in Swedish newspapers.

We could also see that the evening paper where more likely to present sensation and drama to the texts than the local paper did.

Nyckelord

Anders Eklund, Murderer, Presented, Local paper, Evening paper, Engla Höglund, Suspected, Swedish, Falu Kuriren, Expressen

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1. Syfte och frågeställning	5
1.2. Problemformulering	6
2. Bakgrund	7
2.1. Mordet på Engla	7
2.2. Expressen	7
2.3. Falu Kuriren	8
3. Teori och tidigare forskning	9
3.1. Gestaltningsteorin	9
3.2. Stereotyper	9
3.3. Teori om tabloidtidningar respektive seriösa tidningar	11
3.4. Tidigare forskning	13
3.4.1. USA och Storbritanniens framställning av två mördare	13
3.4.2. Mediers framställning av Jena Six	14
3.4.3. Mediers framställning av Anna Lindhs mördare	15
4. Metod	18
4.1. Kvantitativ innehållsanalys	19
4.2. Kodschema	19
4.2.1. Variabler	20
4.3. Materialurval	21
4.3.1. Avgränsningar	22
4.3.2. Brister	22
4.4. Validitet och reliabilitet	24
5. Resultat och analys	25
5.1. Frågeställning 1	25
5.2. Frågeställning 2	29
5.3. Frågeställning 3	31
5.4. Frågeställning 4	33
6. Slutsatser och Diskussion	40
6.1. Första frågeställningen	40
6.2. Andra frågeställningen	41
6.3. Tredje frågeställningen	42
6.4. Fjärde frågeställningen	42
6.5. Sammanfattning	44
6.6. Vidare forskning	44
8. Referenslista	46
8.1. Andra referenser	48
8.2. Internetkällor	48

Bilaga 1	49
Bilaga 2	54

1. Inledning

”Han såg henne cykla, stannade och tog kontakt. Men Engla ville inte. Så hon sparkade honom på smalbenet. Det gjorde Anders Eklund så arg att han tog stryptag och ruskade om henne. Sedan tog han flickans liv”
(Falukuriren, 080417)

Den 5 april 2008 våldtog och mördade Anders Eklund den 10-åriga Engla Höglund i Stjärnsund. Mordet på Engla fick stor uppmärksamhet i medierna, både på lokal- och riksnivå, vilket gjorde att väldigt många människor blev engagerade i fallet.

Vi vill göra en fallstudie på Englamordet för att se hur en misstänkt mördare blir framställd i Falu Kuriren och Expressen. Vi anser att det är viktigt att se hur nyhetstidningar framställer en misstänkt mördare eftersom man i Sverige är oskyldig tills domstolen säger något annat (www.manskligarattigheter.se).

I fallet med Englamordet erkände Anders Eklund att han hade dödat Engla genom strypning, men ett erkännande behöver inte i Sverige betyda att man är skyldig till brottet (Rättegångsbalken kap 35). Vilken hänsyn har Expressen och Falu Kuriren gjort med bakgrund till det här? Enligt publicitetsreglerna i Spelregler för press, tv och radio ska man överväga att publicera namn om det inte finns ett uppenbart allmänintresse som kräver det (Pressens Samarbetsnämnd, 2010). Anders Eklund har tidigare dömts för sexualbrott. Hur ställer sig tidningarna till den informationen i sin rapportering?

1.1. Syfte och frågeställning

Syftet med vår undersökning är att dra en generell slutsats hur en misstänkt mördare i Sverige framställs i Expressen och Falu Kuriren. Vi valde de här två tidningarna därför att Falu Kuriren är Dalarnas största tidning och Expressen valdes ut slumpmässigt efter kriteriet att den andra tidningen skulle vara en rikstäckande kvällstidning.

Enligt de mänskliga rättigheterna som Förenta Nationernas (FN) generalförsamling antog 10 december 1948 så har var och en som är anklagad för ett brott rätt att betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen har fastställts vid en offentlig rättegång (www.manskligarattigheter.se). Även i journalisternas publicistregler i Spelregler för press, tv och radio står det att man ska tänka på att en person som är misstänkt för ett brott i lagens mening alltid betraktas som oskyldig om fällande dom inte föreligger (Pressens Samarbetsnämnd, 2010). Därför är det intressant att undersöka hur framställningen av en

misstänkt mördare ser ut innan han/hon har dömts för brottet. Vi vill undersöka hur Falu Kuriren och Expressen ställer sig till det och när och hur de väljer att gå ut med namn och bild på den misstänkte mördaren.

Vi valde att bygga vår undersökning på Anders Eklunds mord på Engla Höglund för att det fick en sådan stor uppmärksamhet i medier. Att vi valde att koncentrera oss på framställningen av en misstänkt mördare är för att en icke-normal händelse är enligt Björn Häger (2009) en av sju saker som ökar nyhetsvärdet. Det är enklare för tidningar att skriva om någon som har begått ett brott, i detta fall ett mord, på ett överdrivet sätt än att skriva om något ur en positiv synvinkel. Eftersom vår undersökning sträcker sig under tiden som Anders Eklund är misstänkt för ett mord är det intressant att se hur tidningarna tar hänsyn till den aspekten att han är just misstänkt, och ännu inte skyldig, för ett mord.

För att inte missa någon del i rapporteringen så valde vi även att ta med hur själva händelsen framställs. Även om vår undersökning fokuserar på den misstänkte mördaren så går det lite hand i hand med framställningen av händelsen och därmed en viktig del att ta med.

Vi vill se om tidningarna drar några egna slutsatser och spekulationer om varför den misstänkte mördaren begått brottet. Tar tidningarna även upp irrelevant information om den misstänkte mördarens tidigare liv, som inte alls har någon koppling till brottet, och vilka personer är det som får komma till tals i tidningen och göra utlåtanden om den misstänkte mördaren? Vi vill även se i vilket skede i brottsprocessen som tidningarna går ut med namn och bild på den misstänkte mördaren. Vi vill genom en kvantitativ innehållsanalys dra en generell slutsats på hur en misstänkt mördare framställs i Expressen och Falu Kuriren, innan han/hon har blivit dömd. Utifrån slutsatserna vill vi även se om det finns några skillnader på hur lokal- och kvällstidningar framställer en misstänkt mördare.

1.2. Problemformulering

De frågor vi valt att besvara är:

- På vilket sätt följer tidningarna publicistreglerna i framställningen av Anders Eklund som oskyldig innan han har blivit dömd?
- Hur beskrivs Anders Eklund som tidigare dömd sexualbrottsling i Englafallet?
- Hur beskrivs försvinnandet och mordet på Engla?
- Hur försöker tidningarna dramatisera händelsen och den misstänkte mördaren?

2. Bakgrund

2.1. Mordet på Engla

Den 5 april 2008 försvinner 10-åriga Engla Höglund spårlöst när hon ska cykla från fotbollsplanen till sitt hem i Stjärnsund, Dalarna. På vägen hem möter hon en privatperson som är ute och testar sin nya kamera. Mannen fångar Engla cyklandes på en bild och drygt en minut senare fångar mannen även en bild på en förare i en bil. Dessa bilder kom att bli viktiga i polisutredningen eftersom polisen genom den ena bilden kunde identifiera ägaren till bilen. Ägare visade sig vara Englas mördare.

När Engla inte kommer hem börjar Englas mamma leta efter henne och hittar Englas cykel inslungad i skogen. Polisen kallas till platsen och de tillsammans med ett stort antal frivilliga människor börjar leta efter 10-åringen.

Tre dagar efter Englas försvinnande gripes en man som till en början kallas 42-åringen i medierna men som senare namnges som Anders Eklund. Han nekar till brottet och letandet efter Engla fortsätter i flera dagar.

Åtta dagar efter Englas försvinnande, den 13 april, erkänner Anders Eklund mordet på Engla under ett förhör. Förhöret avslutas och Anders Eklund får visa vart han har lagt Englas kropp, som var placerad söder om Valbo i Gästrikland. Det visade sig att Engla hade blivit våldtagen och strypt till döds. (Mordet på Engla Höglund, P3 dokumentär, 2012)

Anders Eklund döms senare till livstids fängelse för mordet på Engla Höglund. Vid det här tillfället var han sedan tidigare dömd för försök till våldtäkt och misshandel, 1994, som gav fängelse i ett år och tio månader, försök till våldtäkt och misshandel, 1995, som gav fängelse i sex månader, sexuellt tvång, 1998, som gav fängelse i fyra månader och sexuellt ofredande, 2000, som gav dagsböter (www.dn.se).

2.2. Expressen

Expressen är en kvällstidning som startades 1944 med bevakning på nyheter, nöje och sport. Expressen började som en papperstidning men finns i dag även på nätet och i mobilen. Tidningen är rikstäckande med två regionala editioner, GT i Göteborg och Kvällsposten i Malmö. Tidningen kommer ut sju dagar i veckan. Chefredaktör och ansvarig utgivare är Thomas Mattsson och vd är Bengt Ottosson (www.expressen.se).

Expressens stora genombrott var när tidningen var först i världen med nyheten om fred i Europa, detta bara ett halvår efter att tidningen startades. Sedan 1961 har Expressens symbol varit en geting (www.kvallstidningarna.se).

2.3. Falu Kuriren

Falu Kuriren är en morgontidning som är Dalarnas största tidning och kommer ut sex gånger i veckan, måndag till lördag. Tidningen är en av fem tidningar som numera ingår i medieföretaget Dalarnas Tidningar (DT). Tidningen grundades 1894 av Waldemar Skarstedt. Ansvarig utgivare och chefredaktör är Ewa Wirén. Förutom nyheter i papperstidningen så har de även webbsändningar på www.dt.se och 17 lokala nyhetssändningar i Mix Megapol Dalarna varje dag (Holmbom, 2012).

3. Teori och tidigare forskning

3.1. Gestaltningsteorin

Framing eller gestaltningsteorin betyder i huvudsak att man gör ett urval och väljer att vissa delar får en mer framträdande roll. Med gestaltningsteorin så väljer man ut vissa delar ur den uppfattade verkligheten och ger den sedan en framträdande roll i till exempel en nyhetsartikel (Entman, 1993).

Med hjälp av gestaltningsteorin kan vi se vad det är som tidningarna väljer att vinkla på kring mordet på Engla och vilka delar som blir mest framträdande.

Gestaltningsteorin lyfter även fram vissa delar av en information om ett objekt som är föremål för ett meddelande, vilket höjer upp orden ur mängden. Det gör att ordet blir mer märkbart, meningsfullt eller minnesvärt för publiken (Entman, 1993).

Får ett ord eller en viss del större utrymme i medierna så ökar sannolikheten att mottagaren tar in informationen och lägger den på minnet.

Entman (2004) skriver att vid terrorattentatet mot USA den 11 september 2001 så använde sig presidenten George W. Bush ordet "evil" (ondska) fem gånger och "war" (krig) tolv gånger i sitt tal till nationen 2002. Genom att upprepa dessa ord flera gånger bidrog Bush till att ena landet bakom hans tolkning och reaktion bakom attentatet och att utesluta några andra överenskommelser. Genom att förmedla en entydig och känslomässigt övertygande gestaltning fick Bush samtycke från kongressen och medier – och en överväldigande offentligt godkännande (s 1).

Bush använde sig av framing och precis på samma sätt vill vi se om Falu Kuriren och Expressen har gjort samma sak. Upprepar de vissa ord många gånger för att läsarna/mottagarna även ska koppla ihop de orden när de tänker på Englas mördare, Anders Eklund? Vilka är de orden och särskiljer sig gestaltningen mellan de båda tidningarna?

Som journalist får man ofta ta del av en stor mängd information och då måste man göra ett urval när det gäller om vad man ska vinkla sin artikel på. Eftersom vi även vill se om det finns några skillnader mellan lokaltidning och kvällstidning i deras rapportering kan man se hur journalisterna på Falu Kuriren och Expressen har valt att göra med information de får tillgång till och om det skiljer sig i hur de sedan presenterar den informationen.

3.2. Stereotyper

Hinton (2003) tar upp tre viktiga komponenter för att definiera vad en stereotyp är. 1. En grupp människor känns igen på en viss egenskap. Det kan bland annat vara nationalitet eller

kön. Det kan vara vilken egenskap som helst som har en betydelse för andra människor. 2. Därefter tillskrivs gruppen som helhet ytterligare egenskaper som ofta är personlighetsdrag. Bland annat att engelsmän är förtjusta i traditioner och rödhåriga är temperamentsfulla. 3. Slutligen så drar vi slutsatsen att alla människor inom en viss grupp har den ytterligare egenskapen. Till exempel att alla engelsmän är förtjusta i traditioner.

Stereotypen blir den bild vi får utav alla människor som vi placerar in i en viss grupp (Hinton, 2003). I vår undersökning där vi ska studera hur en misstänkt mördare framställs i två tidningar ska vi granska artiklar och se hur tidningarna beskriver den misstänkte mördaren. Placeras han in i en viss grupp och vilka ytterligare egenskaper får han i så fall automatiskt? Därefter är det intressant att se om dessa egenskaper är relevanta för att belysa det brott han är misstänkt för eller om det är irrelevant information.

Lippmann (1998) beskriver stereotyper som förenklade bilder i våra huvuden av människor och händelser i omvärlden. Han hävdar att vi inte agerar utifrån en direkt kunskap om den verkliga världen därför att den verkliga omvärlden sammantaget är alltför stor för att vi ska kunna ha direkt kännedom om den.

Stereotyper är generaliseringar och därför speglar de inte individuella skillnader inom en kategori människor (Hinton, 2003, s.12). Vi har förutfattade meningar om att stereotypen mördare ofta innefattar egenskaper som osocial och psykisk sjuk, att han kopplas ihop med nya brott samt sitt tidigare brottsregister. Det är olika beskrivningar som vi har stött på när vi läst olika artiklar och notiser om kriminaljournalistik där det framkommer en misstänkt mördare. Genom vår undersökning ska vi se om Anders Eklund placeras in i stereotypen mördare.

Vi kommer bland annat använda oss av olika variabler som beskriver Ander Eklund som 42-åringen, misstänkt, mördare och sexualbrottsling, som är dolda beskrivningar av honom, samt Anders Eklund, som är en synlig beskrivning av honom. I resultatet kommer vi sedan kunna se om några beskrivningar samspekar, om tidningarna väljer att framställa den misstänkte mördaren med vissa beskrivningar innan och efter han namnges? Vi kommer även undersöka om han beskrivs som psykiskt sjuk någon gång och om hans tidigare brott blir offentliga. Väljer tidningarna att framställa Anders Eklund utifrån de brott han tidigare är dömd för?

Ghersetti och Hjort (2007) kom fram till att Anna Lindhs tre misstänkta mördarna blev med en förvånansvärd exakthet porträtterade på samma vis i medierna. Med den här teorin som grund ska vi se om det finns en inarbetad ram på redaktionerna för hur och vilken information man arbetar fram om den misstänkta mördaren.

3.3. Teori om tabloidtidningar respektive seriösa tidningar

Sparks och Tulloch (2000) skriver om jämförelser mellan en tabloid- och en seriös tidning, som är varandras motsatser. Den bokstavligen betydelsen för en tabloidtidning är att det är en speciell storlek och form av en tidning. Men utöver den bokstavligen beskrivningen finns det även andra sätt att se på vad som definierar en tabloidtidning (Sparks & Tulloch, 2000).

Sparks och Tulloch (2000) skriver att den viktigaste beskrivningen av en tabloidtidning är att den formas av två viktiga funktioner. Tidningarna ger relativt liten uppmärksamhet till politik, ekonomi och samhället medan de ger relativt mycket uppmärksamhet till sport, skandaler och underhållning. Samtidigt gör det att en tabloidtidning uppmärksammar privata människors liv, både kända och vanliga människor, mer än vad de uppmärksammar politiska processer, ekonomiska utvecklingar och sociala förändringar.

Sparks och Tulloch (2000) kan utifrån de två funktionerna skilja ut om en tidning är seriös eller tabloid. Det gör dem utifrån om tidningarnas nyheter är mjuka eller hårda, samt privata eller offentliga. Mjuka privata nyheter kopplas ofta ihop med sport, skandaler och underhållning samt privata människors liv medan hårda nyheter ofta kopplas ihop med politik, ekonomi och samhället.

Sparks och Tulloch (2000) har identifierat fem olika typer av nyhetstidningar som har olika stor vikt på de privata eller offentliga nyheterna samt de mjuka eller hårda nyheterna: 1. Den seriösa tidningen – en tidning som fokuserar nästan bara på politik, ekonomi och de strukturella förändringarna i världen. 2. Den nästan helt seriösa tidningen – en tidning som har en hög fokus på att innehållet kännetecknar den seriösa tidningen, men har utan tvekan en ökad mängd av mjuka nyheter och reportage. 3. Den seriösa populära tidningen – en populärtidning som innehåller en stor dos av skandaler, sport och underhållning, men som även omfattar hela eller en betydande del av den nyhetsvärdering som de seriösa tidningarna gör. 4. Kvällspress – en tidning som fokuserar starkt på skandaler, sport och underhållning men de gör även en del nyhetsvärderingar som de seriösa tidningarna, till exempel att de driver politiska kampanjer i samband med val. 5. Skvallerpress – en tidning som domineras av skandaler, sport och underhållning. De har endast marginellt, om alls, samma nyhetsvärdering som de seriösa tidningarna har. De här tidningarna är populära eftersom de tar ett betydande avstånd från problem om den officiella världen och de seriösa tidningarna.

Jesper Strömbäck (2008) har i undersökningen På nyhetsmediernas agendor - en studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV tagit fram hur nyhetsinslag och förstasidesartiklar i morgontidningar, kvällstidningar och tv såg ut

under det första kvartalet 2007.

Strömbäck (2008) kunde se att 20 procent av artiklarna i morgontidningarna handlade om politik, ekonomi och administration medan det bara var 10 procent i kvällstidningarna. Framför allt så satsade kvällstidningar betydligt mer på mjuka nyheter, som Strömbäck beskriver som underhållning, sport och brott, än vad morgontidningarna gjorde. Kvällstidningarna fokuserar närmare 20 procent på brott, olyckor och katastrofer medan samma kategori i morgontidningarna bara är runt 7 procent. Morgontidningarna är de som i minst utsträckning fokuserar på nyheter om hot, risker och kriser.

När det kommer till förstasidesartiklar så är brott och annat som kan skapa rädsla det näst vanligaste ämnesområdet för kvällstidningar, efter underhållning och förströelse. Det kan ses som en följd av kvällstidningarnas fokus på brott och kriminalitet, vilket skiljer dem från morgontidningar. Utifrån detta kunde Strömbäck konstatera att nyheter om hot, risker och kriser spelar en mer framträdande roll på kvällstidningarnas förstasidor än morgontidningarnas (Strömbäck 2008).

Marina Ghersetti (2000) menar att kvällstidningarna fokuserar mer på att skapa sensation och dramatik kring en händelse. Många nyheter som publiceras är vare sig särskilt sakliga eller relevanta. Ändå väcker de publikens intresse. Inte sällan får de dessutom stor, ibland mycket stor uppmärksamhet i medierna. Kännetecknande för denna typ av nyheter är att de ofta handlar om någon form av sensation.

En rad olika forskare använder sensationsjournalistik synonymt med begreppen underhållningsjournalistik, infotainment, kvällstidningsjournalistik och skvallerjournalistik. Med andra ord journalistik som sägs vara populistisk, trivial, spekulativ och skandalinriktad (Ghersetti, 2000).

Ghersetti (2000) gjorde en avhandling om hur prinsessan Dianas död framställdes i svenska medier och kom då fram till att kvällstidningarna sammanlagt hade mer än tre gånger så mycket material om händelserna som morgontidningarna, mätt i text- och bildutrymme. Skillnaden kan delvis förklaras med att inslagen av sensation och dramatik passar mer kvällstidningarnas format än morgontidningarnas.

Utifrån den här teorin är vi införstådda med att en kvällstidning är i praktiken mer tabloid än en lokaltidning och att de jobbar mer med sensationsjournalistik. Med den grunden ska vi se om resultatet i respektive frågeställning skiljer sig mellan Falu Kuriren och Expressen. Vi kommer att undersöka vilka skillnader det finns mellan tidningarna i framställningen av mordet, i framställningen av den misstänkte mördaren som tidigare dömd brottsling och i framställningen av den misstänkte mördaren som oskyldig tills han blivit

dömd. Vi kommer även att undersöka vilka skillnader det finns mellan tidningarnas dramatiseringar av händelsen och irrelevant information.

3.4. Tidigare forskning

Vi har främst tittat på tidigare studier som har gjort granskningar om hur misstänkta gärningsmän har framställts i medier, i Sverige men även i Storbritannien och USA. I de olika studierna har de även i vissa fall kunnat göra vissa jämförelser om hur lokaltidningar och rikstäckande tidningar har skiljt sig i sin rapportering.

3.4.1. USA och Storbritanniens framställning av två mördare

Claire Wardle har gjort en jämförande studie, *The Unabomber vs. The Nail bomber: A Cross-Cultural Comparison of Newspaper Coverage of Two Murder Trials*, om hur amerikanska och brittiska tidningar framställde två mördare som gjort sig skyldiga till liknande brott.

Den första mördaren, Kaczynski, skickade brevbomber under en 16-årsperiod i USA. Det resulterade i tre dödsfall och att 22 människor blev allvarligt skadade. Den andra, David Copeland, la ut tre bomber fulla med spikar tre helger i rad i London. Han utlöste en våg av terroråd och det resulterade i tre dödsfall och skadade över 100 personer.

Wardle undersökte tre tidningar i respektive land och fick sammanlagt fram 133 artiklar. Hon analyserade artiklarna utifrån ett kodschema som delade upp dem i två grupper. Den första är hurvida de förlitat sig på förenklade beskrivningar av problemen i händelserna i de två olika brottsfallen. Den andra är hur artiklarna undersöktes för varje kontextuell information som ingick. Innehöll berättelsen information om offren, detaljerad beskrivning av brottet, motiv, olika straff som undersöktes och psykiska sjukdomar. Olika nyckelord hon använde var ånger, hämnd, ondska och rättvisa.

Enligt studien var de största skillnaderna länderna emellan att i de amerikanska tidningarna fokuserade över hälften av artiklarna på rättegången och bara 8 procent på själva brottet i sig. De brittiska tidningarna gjorde tvärt om och fokuserade nästan hälften av artiklarna på själva brottet och bara 2 procent på rättegången.

När det kommer till framställningen av de två mördarna såg Wardle en del likheter. Tidningarna i båda länderna undvek nästan helt att rapportera någonting kring psykiska sjukdomar som anledning till brotten trots att båda mördarna diagnostiserades med paranoid schizofreni. De rapporterade mer om det tekniska än de större filosofiska frågorna kring om gärningsmännen var psykiskt sjuka.

Artiklarna la stor fokus på att försöka urskilja om gärningsmannen var psykisk sjuk eller ond, som om det var en uppdelning. Ett exempel är en rubrik från The Sun "He isn't mad. He's bad" (Wardle, 2003).

Enligt Wardle är det svårt att kombinera psykiska sjukdomar och brott i USA, på grund av dödsstraff, och även om det Brittiska systemet bygger på att rehabilitering är möjligt utmanas det konceptet när en sjuk person har begått ett brott. En slutsats Wardle drar kring rapporteringen av gärningsmännens psykiska sjukdomar är att det höjer frågor i båda länderna om den roll som dödsstraff har i ett civiliserat samhälle. I stället för att diskutera dessa saker följer tidningarna ett och samma mönster, genom att undvika vad som inte passar de dominerande förklaringarna.

Stereotyper har använts mycket i artiklarna i Wardles studie, något mer i de brittiska tidningarna än i de amerikanska. Studien visar att journalisterna förlitar sig på de stereotypa skildringarna av de tilltalade. Bland annat så beskrevs den ena gärningsmannen som nazist i ungefär hälften av artiklarna. Wardle menar att stereotyperna används som enkla medel för att förklara brotten. Även innan det ens kom på tal om psykiska sjukdomar hjälpte det läsarna att få en bild av gärningsmännen.

Vi kommer att ta hjälp av den här studiens rapportering och framställning av en mördare till vår undersökning, speciellt när vi ska undersöka hur den misstänkte mördaren i Englafallet framställs utifrån stereotypen mördare. Vi ska se hur tidningarna ställer sig till frågan om psykiska sjukdomar och vilken information tidningarna väljer att lägga fram. Det finns en del likheter på kodschemat Wardle använder i den här undersökningen och det vi ska utforma. Vi kommer utifrån ett kodschema bland annat få fram information om beskrivningen av händelsen och den misstänkte mördaren.

3.4.2. Mediers framställning av Jena Six

Lanier Holt och Lesa Hatley Major har gjort studien *Frame and Blame: An analysis how national and local newspaper framed the Jena Six controversy*, där de undersöker lokala- och nationella tidningars framställning av Jena Six. Det är ett fall där sex stycken Afro-amerikanska pojkar misshandlade en vit pojke på deras skola. Enligt den tidigare forskning som Holt och Major fick fram såg de en tendens att Afro-amerikaner framställdes negativt i dagliga nyhetsartiklar och att de ofta fick rollen som skyldiga i artiklar om kriminalitet.

De använder sig av gestaltningsteorin för undersökningen, där de tar upp fyra olika huvudpunkter: fastställande av ansvar, mänskligt intresse, konflikter och moral. När de

granskar artiklarna bedömer de dem utifrån ett kodschema för att komma fram till om de är positiva, neutrala eller negativa för Jena Six.

Undersökningen visade att över lag så tog lokaltidningarna mer hänsyn till de olika huvudpunkterna än vad de nationella tidningarna gjorde. Lokaltidningarna var mer benägna att producera nyheter som hade ett mänskligt intresse, medan de nationella tidningarna var mer benägna om moralen när de producerade nyheter om Jena Six. När Holt och Major undersökte framställningen av problemet så kom de fram till att de nationella tidningarna använde sig mer utav en negativ ton i artiklarna om Jena Six medan lokaltidningar använde en mer positiv täckning av problemet. Detsamma gäller negativa stereotyper som de nationella tidningarna använde sig mest av.

De kom också fram till att de nationella tidningarna kanske måste sätta in extra resurser för att täcka händelsen, medan lokaltidningarna rapporterar till deras lokala publik där händelsen blir mer omedelbar. Därför visade det sig att lokaltidningar ofta gjorde ett mer grundligt jobb än vad de nationella tidningarna gjorde.

Vi ska ta hjälp utav den här undersökningen när vi ska skriva och utforma ett kodschema. Holt och Major har ett väldigt strukturerat kodschema där det framkommer vilken information de vill få fram och hur de ska få fram den. De beskriver väldigt utförligt hur de har gått till väga och undersökningens resultatet. I den här undersökningen ville de med hjälp av nyckelord få fram om texterna var positiva, negativa eller neutrala. Även om våra frågeställningar inte är att se om texterna är positiva eller negativa så är det en bakomliggande faktor till hur en misstänkt mördare framställs. Det är också en väldigt bra grund för oss att se undersökningens resultat, att det är en del skillnader mellan lokala- och nationella tidningar. Det är då intressant att se om det skiljer sig mellan lokal- och kvällstidning i Sverige och om det i så fall skiljer sig på samma punkter.

3.4.3. Mediers framställning av Anna Lindhs mördare

Marina Ghersetti och Gunilla Hjort har studerat mediebevakningen kring mordet på Anna Lindh den 10 september 2003 på Krisberedskapsmyndighetens (KBM) uppdrag. Det har analyserats i undersökningen Mördare och poliser – två huvudaktörer i mediernas rapportering om Anna Lindh från 2007.

De har studerat hur morgontidningar, Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter, kvällstidningar, Aftonbladet och Expressen, och nyhetssändningar i radio och tv har gjort sin bevakning kring mordet på Sveriges dåvarande utrikesminister Anna Lindh.

Studien tar upp fler olika aspekter från mediebevakningen. Framför allt handlar det om hur medierna har presenterat polisens spaningsarbete och hur de har framställt de misstänkta gärningsmännen, i det här fallet handlar det om tre personer – NK-mördaren, 35-åringen och 24-åringen. De tar även upp vilka aktörer som får komma till tals. De kunde se att kvällstidningarnas näst största aktörsgrupp var vänner och anhöriga till den misstänkta gärningsmannen. Det är ett resultat som hänger samman med att beskrivningar av de misstänkta gärningsmännen är den näst vanligaste aspektgruppen i Expressen och Aftonbladet. Morgontidningarnas näst största aktörer var i stället journalister/medium, följt av experter, politiker och advokater.

När en 35-åring greps och anhölls skäligen misstänkt för mordet på Anna Lindh började en mediestorm mot mannen. Inget av medierna skrev ut hans namn eller publicerade bilder på honom där man såg hans ansikte men i stället skrevs det stort och mycket om 35-åringens personlighetsdrag och uppväxt. Enligt Ghersetti och Hjort skriver tidningarna om hans personlighetsstörningar, udda beteende, barndom, skolgång, vänner, nazistkopplingar och eventuella bisexualitet. En hel del beskrivningar av mannen är lättköpta och irrelevanta uppgifter som inte har någonting med mordet att göra.

Trots att polisen gick ut med att de letade efter fler personer fortsatte mediestormen mot 35-åringen under tiden han satt anhållen misstänkt för mordet. Det visade sig senare att han var oskyldig. 35-åringen stämde i ett senare läge Expressen.

Ghersetti och Hjort har tagit fram många exempel på hur 35-åringen har beskrivits i medier som kan vara användbart för oss att se om det finns likheter för hur Anders Eklund porträtteras i Englamordet.

Förre pressombudsmannen Per-Arne Jigenius uttalar sig om mediernas rapportering av Anna Lindhmordet och menar att: ”En del personuppgifter är relevanta om de knyts till brottet. Andra uppgifter som sexuell läggning och relation till föräldrarna har inte med mordet att göra.”

Ghersetti och Hjort ser även att morgontidningarnas rapportering var ungefär hälften så omfattande som kvällstidningarnas. Denna typ av händelse passar bättre in i kvällstidningarnas journalistik med dess inriktning mot sensation, dramatik och personbeskrivningar. De skriver även att kvällstidningarnas vinklar och överdrifter drivits så långt att saklighetsaspekterna närmast blivit irrelevanta.

Ghersetti och Hjort skriver om den amerikanska forskaren Steven Chermak som hävdar att brottslingen är viktig för kriminaljournalistikens dramaturgiska ramverk. Han/hon bidrar med de inslag av ”ondska” och ”elakhet” som dessa standardiserade berättelser

förutsätter. I tillägg är brottslingen naturligtvis också orsaken till brottet och det är hans/hennes handlingar som utgör nyhetsberättelsens verklighetsförankring.

4. Metod

I vår uppsats använder vi oss av en kvantitativ innehållsanalys för att få en bred bild hur en misstänkt mördare, i vårt fall den 42-åriga Anders Eklund, framställs i Falu Kuriren och Expressen. Vi gör en fallstudie eftersom vi fokuserar på ett enskilt fall. Tidsperioden vi har valt är den 6 april 2008 – 30 april 2008. Sammanlagt har vi läst 98 analysenheter som passar in i vår studie efter de avgränsningar som vi har gjort och som vi har sammanställt i ett kodschema.

- Expressen – 55 analysenheter.
- Falu Kuriren – 43 analysenheter.

Vi har valt att arbeta med teorierna stereotyper, gestaltningsteorin och vilka skillnader det finns mellan dagspress och kvällspress. Med stereotyper kan vi genom vårt kodschema se om den misstänkta mördaren, i det här fallet Anders Eklund, ofta omnämns som en sexualbrottsling, om hans tidigare brott blir offentliga och om han är psykiskt sjuk. Vi valde ut nyckelord i vårt kodschema som vi ansåg passade in som egenskaper i stereotypen mördare och formulerade om dem i variabler som beskrivningar av den misstänkte mördaren. På det sättet kan vi se om tidningarna har vissa mönster de följer när ett mord har begåtts, att den misstänkte mördaren ingår i stereotypen mördare och om han har den bakgrund som nästan förväntas av folk i allmänhet. Om det finns oskrivna regler för hur man hanterar bevakningen kring ett mord. Enligt Kroon (2007) så är det lättare att följa stereotyper i medier än att ifrågasätta dem och därmed vanligare att medier framställer en misstänkt mördare utifrån stereotypen mördare.

Med framing eller gestaltningsteorin kan vi se vilka delar som får en mer framträdande roll i artiklarna i de olika tidningarna. På vilket sätt väljer tidningarna framför allt att beskriva Anders Eklund på när han fortfarande är misstänkt för mordet på Engla. Används vissa ord för att läsarna ska koppla ihop dem till den misstänkta mördaren Anders Eklund? Försöker man skapa en opinion för att samla samhället till att det här ska personifiera vem Anders Eklund är och på vilket sätt mordet på Engla ska kännas igen?

Får vissa aktörer komma till tals för att få en mer dramatisk nyhet och på så sätt förstärka den bild som tidningarna försöker skapa med vissa ord eller meningsuppbyggnader.

Med vår tredje teori ska vi kunna se vilka skillnader det finns mellan en lokal- och en kvällstidnings framställning av mördaren, i det specifika fallet med Engla Höglund. Dels kan

man kanske se en skillnad i antalet producerade artiklar i de båda tidningarna men även så får vi se om resultatet skiljer sig mellan de två tidningarna på våra fyra frågeställningar.

Enligt teorin har kvällstidningarna en benägenhet att skriva mycket om mjuka nyheter, det vill säga underhållning, sport och brott, för att skapa sensationsjournalistik. Stämmer det även in i fallet med mordet på Engla Höglund. Skriver Expressen mer om mordet än lokaltidningen Falu Kuriren och försöker de dramatisera händelsen mer genom att låta anhöriga och bekanta till offret och mördare komma till tals? Eller finns det ingen skillnad när det kommer till rapporteringen kring en misstänkt mördare.

Med hjälp utav gestaltningsteorin ska vi även se om det finns någon skillnad i vilket nyhetsurval man gör. I stort sett får tidningarna ta del av samma material kring arbetet med mordet. Hur väljer man på de olika redaktionerna att använda sig av det. Väljer båda tidningarna att publicera namn och bild samtidigt. Använder de sig även av möjligheten att kontakta familjemedlemmar och behöriga till den misstänkta mördaren, eftersom de har tillgång till hans personuppgifter och adress via häkningsframställningen. Vilka urval gör tidningarna på respektive redaktioner och vilka delar får en mer framträdande roll i artiklarna.

4.1. Kvantitativ innehållsanalys

Vi valde att göra en kvantitativ innehållsanalys för vi ville lyfta oss från det enskilda med sikte på det generella (Nilsson, 2010). Utifrån vår frågeställning var en kvantitativ innehållsanalys mest passande eftersom vi ville få en generell bild hur en misstänkt mördare framställs i Falu Kuriren och Expressen. Vi ville undersöka det synliga i artiklarna och inte det bakomliggande.

Den kvantitativa innehållsanslynsens främsta kriterium är att visa hur stort utrymme och förekomst, med andra ord hur ofta och hur mycket, ett visst argument får och är därför ett användbart verktyg när man analyserar innehållet i ett visst material (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012).

4.2. Kodschema

Till datainsamlingen har vi valt att använda oss av ett kodschema för att få fram all information som är nödvändig för att svara på våra frågeställningar. Se bilaga 1 för kodschemat och bilaga 2 för förklaringar till variablerna. Vi har en förförståelse till att det alltid finns en viss subjektivitet i valet av metod. Men vi har försökt att hela tiden bygga våra slutsatser på teorierna för att göra en rimlig och trovärdig undersökning.

Här skiljer man ut det som är relevant för de forskningsfrågor man vill besvara. Det innebär en systematisk genomgång av materialet och att man identifierar textelement som ger kunskap och information om de huvudteman som man har fäst sig vid (Johannessen & Tufte, 2003). Eftersom vi gör en kvantitativ innehållsanalys ska vi granska många artiklar men inte så grundligt. Därför är det bra för oss att följa ett kodschema där vi plockar fram olika beskrivningar. Det blir lätt att följa ett kodschema och utifrån det kan vi sedan dra bredare slutsatser.

Kodning används för att upptäcka och organisera de meningsfulla utsnitten i data och är en teknik som används för att reducera och ordna ett datamaterial så att det blir analyserbart (Johannessen & Tufte, 2003).

4.2.1. Variabler

Vi utformade ett kodschema utifrån våra frågeställningar för att få svar på hur Expressen och Falu Kuriren väljer att framställa en misstänkt mördare. Kodschemat är uppdelat i tre olika delar. I den första delen så vill vi se hur Anders Eklund beskrivs i Falu Kuriren och Expressen. Med variabler som 42-åringen, hans ålder, Anders Eklund, hans riktiga namn, eller lastbilschaufför, hans yrke, kan vi se i vilken mån som tidningar försöker hålla hans identitet hemlig innan han är dömd för mordet. Vi har tagit de benämningarna som vi anser förekommer mest inom kriminaljournalistiken på en misstänkt mördare, det vill säga han/hennes ålder och yrke, att han/hon är misstänkt för ett brott och till sist mördare, eftersom han/hon är misstänkt för ett mord. Utifrån de här variablerna får vi se om Anders Eklund framställs som en dömd mördare innan han är det och i vilken mån tidningarna går ut med hans identitet. Vi vill även se om de publicerar bilder på honom, maskerade eller synliga, som är sammankopplad till en artikel.

För att besvara vår andra frågeställning vill vi se hur ofta Anders Eklund beskrivs som en sexualbrottsling i artiklarna, eftersom han tidigare är dömd för sexualbrott. Vi har även valt att lägga in hur ofta han nämns som misstänkt eller mördare i texten för att få en bredare bild av hur han beskrivs som person i artiklarna.

Den andra delen av kodschemat tar ut beskrivningar om själva mordet på Engla. En del variabler är övergripande beskrivningar av försvinnandet och mordet medan andra är mer detaljerade beskrivningar av tillvägagångssättet och dödsorsaken. Utav de här variablerna får vi fram hur detaljerat tidningarna framställer mordet och vilka beskrivningar de använder. Med de här variablerna kan vi besvara vår tredje frågeställning. Vi valde just de här variablerna då vi ville se om Engla beskrivs som försvunnen eller om tidningarna kopplar

ihop försvinnandet med ett brott, att hon är kidnappad. Vi ville också se hur detaljerat tidningarna framställer mordet. Skriver de bara ut att hon har blivit mördad eller skriver de mer detaljerat att hon har blivit misshandlad eller våldtagen?

Den tredje delen är tänkt för att kunna besvara vår fjärde frågeställning, om tidningarna försöker skapa dramaturgi kring mordet. Det ska vi få svar på genom att se vilka det är som får komma till tals och om tidningarna skriver ut källornas namn eller om de är anonyma eller vaga. Ghersetti och Hjort (2007) skriver att de spekulationer som görs med anonyma eller vaga källor inte behöver vara grundlösa eller att uppgifter som lämnas är falska, men man kan heller inte utesluta att så är fallet. Men genom att skriva om spekulationer fortsätter man att behålla läsarnas intresse.

Vi vill även se vilka spekulationer som tidningarna själva gör. Kopplas han ihop med fler brott, får familjemedlemmar och bekanta komma till tals för att beskriva hur Anders Eklund var när han var yngre eller kontaktar de tidigare flickvänner som får berätta om deras tidigare förhållande. Förekommer information som egentligen är irrelevant för själva mordet på Engla. Kommer tidningarna även med egna spekulationer kring tillvägagångssättet eller Anders Eklunds motiv till mordet. Vi valde att ta med variabelerna spekulationer om mördaren, tillvägagångssättet och motivet eftersom vi anser att med de tre delarna täcker vi till största del de spekulationer som kan framkomma om den misstänkte mördaren.

Vi har även en variabel som tar upp irrelevant information, där vi valde att fokusera på den misstänkte mördaren eftersom vår undersökning handlar om hur en misstänkt mördare framställs i svensk press.

4.3. Materialurval

Vi har valt att använda oss av två tidningar till vår undersökning, Falu Kuriren och Expressen. I Dalarna där mordet skedde finns det två stora lokaltidningar, Dala-Demokraten och Falu Kuriren. Att vi valde just Falu Kuriren är av den enkla anledningen för att den är störst utav de två. När vi valde den andra tidningen ville vi ha en rikstäckande kvällstidning. Vi gjorde därför ett slumpmässigt val på de två största kvällstidningarna i Sverige, Aftonbladet och Expressen, där lotten föll på den sistnämnda. Valet utav tidningarna gör det också möjligt för oss att undersöka om det finns några skillnader mellan lokal- och kvällstidningarnas framställning av en misstänkt mördare.

Tidsperioden för vår undersökning börjar dagen efter att Engla Höglund anmäldes försvunnen, den 6 april 2008, och sträcker sig till den 30 april 2008 för att få ett brett underlag och att det var enklast att undersöka tidningarna månaden ut.

Varför vi valde en längre tidsperiod är för att tidningar har en tendens att hålla liv i en historia över lång tid. Det är ett av brottsjournalistikens karaktärsdrag som gör berättelserna till ett så tacksamt journalistiskt material (Pollack, 2008 sid 424).

Som urvalsdesign har vi valt att göra en fallstudie eftersom vi har ett bestämt mordfall som ligger till grund för materialet i undersökningen.

Till våra analysenheter räknas både rubrik, nedryckare, ingress, mellanrubriker och brödtext. Vi kommer att använda bilder på Anders Eklund när de är kopplade till en analysenhet. I de fallen räknar vi även in bildtexterna, annars exkluderar vi dem.

4.3.1. Avgränsningar

Vi kommer att ta ut alla artiklar som berör mordet på Engla Höglund, men vi kommer bara att koda de analysenheter som handlar om själva mordet på Engla där även en misstänkt gärningsman finns sammankopplad till texten. Vi har valt bort Engla Höglund som aktör och fokuserar endast på den misstänkte mördaren, då vi anser att rapporteringen kring ett brott är mer fokuserad på gärningsmannen än offret. Därmed kommer vi exkludera alla artiklar som inte innehåller både mordet och en misstänkt gärningsman och de kommer därmed inte vara en analysenhet för oss. Anders Eklund döms för ytterligare ett mord i samband med mordet på Engla. I de analysenheter som belyser båda mordena kommer vi endast plocka ut och koda de delar som handlar om mordet på Engla. Detsamma gäller om Anders Eklund kopplas ihop med andra brott.

Vi kommer att ta bort alla ledarsidor eftersom de är till för att skapa opinion och hör inte till nyhetsurvalet som redaktionerna gör. Vi kommer endast att ta ut analysenheter från nyhetssidorna och kommer därmed att exkludera sport-, nöje-, motor-, res-, ekonomi-, tv- och kultursidorna, samt löpsedlar och bilagor.

Vinsten är större att det inte finns någonting om mordet och Anders Eklund på dessa sidor och det väger upp mer än att lägga ner tid att gå igenom alla sidor i tidningarna (Nilsson, 2011, s 131). Vi exkluderar även alla faktarutor.

4.3.2. Brister

Det som kan vara problematiskt med att göra en kvantitativ innehållsanalys är att man bara ser på hur någonting ser ut och inte varför det ser ut som det gör. Vi kan inte förklara varför den misstänkte mördaren framställs som han/hon gör i Falu Kuriren och Expressen. Vi kommer inte kunna dra några slutsatser på vilka bakomliggande faktorer det finns till framställningen av den misstänkte mördaren.

Vi kommer heller inte att kunna se vilken påverkan det har på mottagarna, om deras bild av en person styrs av olika sätt att framställa en misstänkt mördare. Vilken betydelse har det egentligen för mottagarna när medierna publicerar en bild på den misstänkta mördaren så de får ett ansikte på personen.

Men en kvantitativ innehållsanalys som belyser hur framställningen av en misstänkt mördare ser ut är betydelsefull ändå eftersom den kan ligga till grund för andra personers undersökning om varför framställningen ser ut som den gör eller vilken påverkan det har på mottagarna.

En annan brist vi stött på i vår undersökning är att eftersom vi bara kodar de texter som handlar om mordet på Engla får vi bara med framställningen av den misstänkte mördaren i det brottsfallet. Därmed kommer en del av framställningen att falla bort i det urval vi valt att göra eftersom han har gjort sig skyldig till två mord och inte bara mordet på Engla. Vi får därför inte med hur han generellt framställs som misstänkt mördare utan bara hur han framställs i samband med mordet på Engla.

Vi anser dock att vi kommer få en bra helhetsbild hur han framställs som en misstänkt mördare genom att bara se på Englamordet. Huvudrapporteringen handlar ändå om det mordet. I en del texter om mordet på Engla framkommer det att han gjort sig skyldig till fler brott och därför har vi valt att ha med en variabel om hur många andra fall som den misstänkte mördaren kopplas ihop med. På så sätt får vi en ganska bra bild på hur den misstänkte mördaren framställs i koppling till andra brottsfall utöver mordet på Engla och kan dra en generell slutsats i Falu Kuriren och Expressen.

En tredje brist som uppkom i samband med avgränsningarna av materialet var att det kan finnas relevant information i de fristående faktarutorna som vi valt att exkludera. Den informationen får vi inte med i undersökningen då vi valt att inte koda faktarutor. Sören Larsson (2008) skriver att de flesta faktarutor innehåller information som förklarar en viss del av texten, som till exempel en förklaring till hur en viss maskin som texten handlar om fungerar. I vår undersökning valde vi bort faktarutor för att vi ansåg att den informationen inte är så betydelsefull då den ofta handlar om vad som har hänt tidigare i brottsprocessen. I och med att tidsperioden för vår undersökning sträcker sig från dagen efter mordet fram till månadens slut så får vi med varje steg i brottsprocessen ändå och exkluderar därför faktarutorna.

4.4. Validitet och reliabilitet

Vi har valt att ta med det totala urvalet som återstod efter att vi hade gjort avgränsningarna i materialurvalet. Reliabiliteten är därför hög då vi har valt att koda alla analysenheter och inte valt bort en del. Det finns inte några analysenheter som kan innehålla utstickande information som vi inte har kodat. Vi har utvecklat ett kodschema som är väldigt strikt där vem som helst kan få fram samma resultat som vi fick.

Vi anser att undersökningen har en hög trovärdighet i och med att vi kan bygga upp de slutsatser vi kommer fram till med våra teorier. Med vår undersökning kan vi bara dra en generell slutsats hur en misstänkt mördare framställs i Falu Kuriren och Expressen. Däremot kan vi se ett mönster tillsammans med tidigare forskning, med ett resultat påminner om vårt, att det ser ut så när tidningar framställer en misstänkt mördare. Det är inte säkert att framställningen ser likadan ut i alla fall men vi ser en viss tendens till det.

5. Resultat och analys

Totalt skrevs det 98 analysenheter i Falu Kuriren och Expressen som hade koppling till mordet på Engla och som hade en gärningsman anknuten till texten mellan tidsperioden, den 6 april-30 april 2008. Bevakningen var som mest intensiv från dagen efter mordet, den 6 april, och fram till den 20 april. Efter den 20 april så avtog rapporteringen ganska drastiskt där det inte ens publiceras något om mordet i tidningarna vissa dagar.

I tabell 1.0 kan vi konstatera att Expressen publicerade fler analysenheter under vår tidsperiod än Falu Kuriren. Det ska dock nämnas att Falu Kuriren kommer ut sex dagar i veckan medan Expressen är en sjudagarstidning. Under vår tidsperiod betyder det att Falu Kuriren gav ute tre tidningar mindre än Expressen.

Tabell 1.0. Antalet analysenheter som är skrivna i tidningarna. Skrivet i antal.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Analysenheter	43	55	98

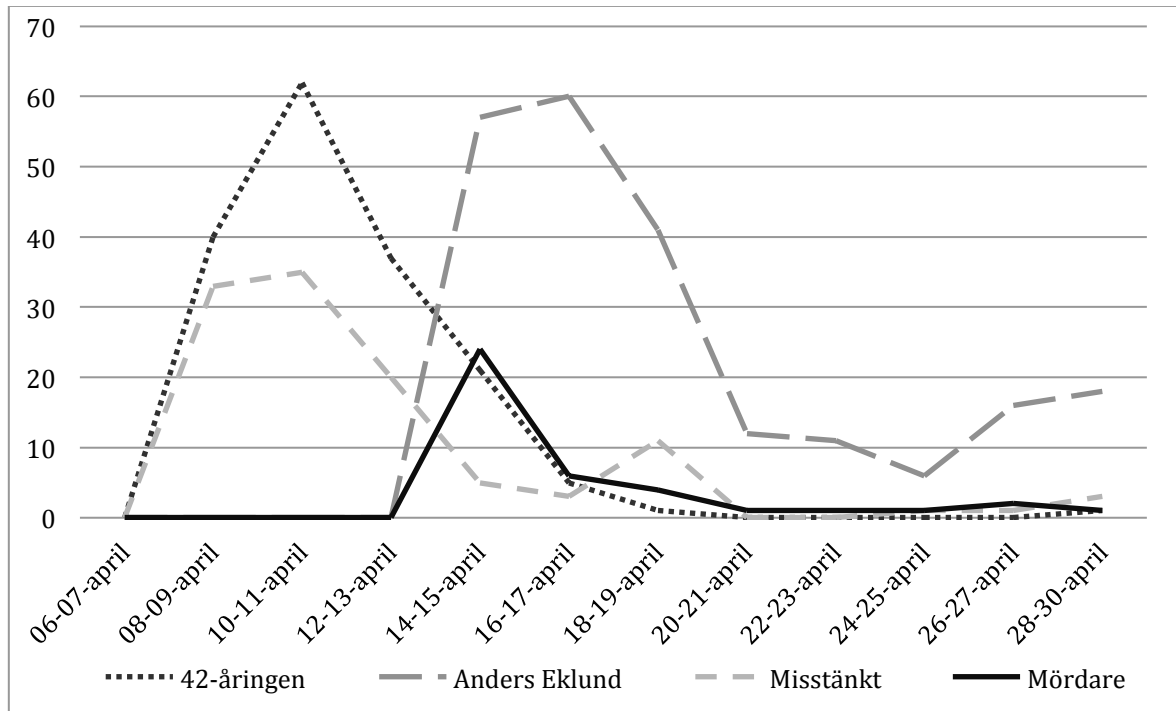
5.1. Frågeställning 1

Enligt vår första frågeställning vill vi se om tidningarna framställer Anders Eklund som oskyldig innan han har blivit dömd. För att besvara det har vi dels undersökt hur Anders Eklund framställs utifrån stereotypen mördare i Falu Kuriren och Expressen, genom att se om han framställs som bland annat psykiskt sjuk, misstänkt och mördare. Vi såg att båda tidningarna framställde Anders Eklund som en misstänkt 42-åring efter att han blev anhållen, den 7 april 2008, se diagram 1.0. Det är först när han blev anhållen som båda tidningarna började koppla ihop en misstänkt gärningsman till Englas försvinnande. Expressen gick ut med att en 42-åring var anhållen dagen efter erkännandet, den 8 april 2008, medan Falu Kuriren gick ut med det den 9 april 2008. Falu Kuriren var en dag sena med nyheten att en man var anhållen, misstänkt för mordet på Engla, se tabell 1.1. Det finns olika anledningar till varför Falu Kuriren är en dag sena med att rapportera om den häktade mannen, men våra teorier är att de har missat det.

Det som är intressant med tabellen 1.1 är att efter Anders Eklund erkände mordet på Engla, den 13 april 2008, ändrades framställning av honom från misstänkt och 42-åring till Anders Eklund och mördare. Vi kunde alltså se att beskrivningarna misstänkt och 42-åring samspelade och nästan byttes ut helt mot beskrivningarna Anders Eklund och mördare. Det betyder att båda tidningarna håller Anders Eklunds identitet dold fram till att han erkänner

mordet, därefter går de ut med hans namn. Det här är intressant eftersom att ett erkännande inte i alla fall räcker som bevisning.

Diagram 1.0. Antal gånger både Falu Kuriren och Expressen har framställt Anders Eklund som 42-åringen, Anders Eklund, misstänkt och mördare. Skrivet i antal.

Inom rättsprocessen räknas ett erkännande som att någon part godkänner ett för honom eller henne oförmånligt faktum. I mål om ringa brott räknas ett erkännande fortfarande som tillräckligt bevismedel medan för övriga mål, bland annat brottmål, anges endast att rätten med hänsyn till omständigheterna ska pröva vilken verkan en parts erkännande kan ha som bevis. I Sverige tillämpas fri bevisprövning, vilket innebär att rätten självständigt får pröva värdet av varje bevis som läggs fram i ett mål (Rättegångsbalken, kap 35 & SOU 2005:117). Tidningarna framställer Anders Eklund som en mördare efter att han erkänt mordet, innan han har blivit dömd för det.

Om man tittar på n-talet i tabell 1.1. ser vi en tydlig tendens att Expressen använder sig av varje beskrivning om Anders Eklund vid fler tillfällen än vad Falu Kuriren gör. En bidragande faktor till skillnaden kan vara att vi bara hade 43 analysenheter från Falu Kuriren men 55 analysenheter från Expressen. Vi har därmed kodat åtta fler analysenheter från Expressen än Falu Kuriren. Trots att det är en skillnad på åtta analysenheter mellan tidningarna så är det fortfarande en stor skillnad på hur många gånger tidningarna nämner

Anders Eklund som 42-åringen, misstänkt, Anders Eklund och mördare. Expressen skriver till exempel ut 42-åringen nästan dubbelt så många gånger som Falu Kuriren gör.

Tabell 1.1. Hur Anders Eklund framställs, skillnad mellan 42-åringen, Anders Eklund, misstänkt och mördare. Framställs i procent. * F = Falu Kuriren * E = Expressen

Datum	42-åringen			Anders Eklund			Misstänkt			Mördare		
	F	E	Båda	F	E	Båda	F	E	Båda	F	E	Båda
6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	0	5	3	0	0	0	0	10	8	0	0	0
9	16	23	21	0	0	0	19	23	21	0	0	0
10	19	13	15	0	0	0	11	12	12	0	0	0
11	26	20	22	0	0	0	19	20	20	0	0	0
12	18	11	14	0	0	0	19	11	13	0	0	0
13	0	13	8	0	0	0	0	7	4	0	0	0
14	12	9	10	8	16	14	0	2	1	22	54	40
15	3	2	3	7	15	13	7	2	4	11	27	20
16	2	2	3	10	13	10	2	0	1	6	0	3
17	0	2	2	12	21	15	0	4	2	16	9	13
18	2	0	1	8	10	10	2	7	4	6	0	2
19	0	0	0	9	9	9	11	2	5	16	0	8
20	0	0	0	0	9	5	0	0	0	0	5	3
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	0	0	0	7	0	3	0	0	0	0	0	0
23	0	0	0	3	2	3	0	0	0	0	5	2
24	0	0	0	7	0	3	2	0	1	6	0	2
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	2	0	1	10	5	7	2	0	1	11	0	5
27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	0	0	0	8	0	3	0	0	0	6	0	2
30	0	0	0	11	0	5	6	0	3	0	0	0
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
n	57	110	167	89	132	221	47	65	112	18	22	40

För att undersöka skillnaden mellan hur många gånger Falu Kuriren respektive Expressen nämner Anders Eklund utifrån olika benämningar så kan man ta hänsyn till vilka typer av artiklar som tidningarna använder sig av, bland våra analysenheter.

Utifrån tabellen 1.2. kan vi se att utav våra analysenheter så har Expressen publicerat nästa dubbelt så många artiklar än vad Falu Kuriren har gjort. Falu Kuriren har i sin tur publicerat fler notiser, notiklar och puffar än Expressen. En artikel innefattar fler tecken än vad en notis och en notikel gör och kan därmed vara en förklaring till varför Expressen har nämnt Anders Eklund utifrån de olika benämningarna flera gånger (Lundgren, Ney & Thurén, 1999).

Tabell 1.2. Antal olika artikeltyper som förekommer i respektive tidning.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Artikel	17	31	48
Notis	4	0	4
Notikel	12	11	23
Krönika	1	7	8
Puff	9	6	15
Totalt	43	55	98

Vi undersökte också om Falu Kuriren och Expressen beskrev Anders Eklund som psykiskt sjuk, se tabell 1.3. Stereotyper följer oss med en färdig förklaring på en persons beteende, när det stämmer med våra förväntningar (Hinton, 2003 s. 84). I det här fallet gjorde de båda tidningarna ett val att inte spekulera någonting kring om den misstänkte mördaren är psykiskt sjuk eftersom det förmodligen inte fanns något belägg för att han skulle vara sjuk. Tidningarna har gått efter den information de fått av rättsväsen om den misstänkte gärningsmannen och inte gjort några egna spekulationer.

Tabell 1.3. Beskrivs Anders Eklund som psykiskt sjuk? Framställs i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Ja	0	0	0
Nej	100	100	100
Totalt	100	100	100
n	43	55	98

Tabell 1.4. Antal publicerade bilder på Anders Eklund, före respektive efter han erkänt mordet på Engla. Är bilden synlig eller maskerad?

	Falu Kuriren		Expressen		Falu Kuriren och Expressen	
	Före	Efter	Före	Efter	Före	Efter
maskerad	2	2	10	3	12	5
synlig	0	3	0	16	0	19
n	2	5	10	19	12	24

För att besvara vår första frågeställning valde vi även att se om Falu Kuriren och Expressen gick ut med en bild på Anders Eklund i samband med en artikel. Vi kodade både maskerade och synliga bilder på honom, se tabell 1.4. Båda tidningarna valde att publicera maskerade bilder på Anders Eklund innan han har erkänt mordet och publicerar endast synliga bilder på honom efter erkännandet. Precis som vi skrev tidigare så är det här intressant eftersom han fortfarande ska betraktas som oskyldig då han inte är dömd än, enligt publicistreglerna för Press, TV och radio (Pressens Samarbetsnämnd, 2010).

Enligt tabellen kan vi se en tydlig skillnad på Falu Kurirens och Expressens val av bilder till analysenheterna. Falu Kuriren publicerar endast tre synliga bilder på Anders Eklund under tidsperioden vi har valt att undersöka medan Expressen publicerar 16 synliga bilder. Sammanlagt publicerar Falu Kuriren fem bilder på Anders Eklund, synliga och maskerade, medan Expressen publicerar 29 bilder sammanlagt. Expressen har ett betydligt större antal bilder på Anders Eklund i koppling till artiklar om mordet på Engla än vad Falu Kuriren har.

Att bilder har stor betydelse i kvällstidningarna tyder på en medveten redaktionell prioritering. Bilderna präglar i en större utsträckning nyhetsberättelsen i kvällstidningarna än i morgontidningarna (Ghersetti, 2000).

Utifrån vårt kodschema och tabellerna 1.1. och 1.4. kan vi konstatera att båda tidningarna framställer Anders Eklund som en misstänkt dold gärningsman till den dagen han erkänner mordet på Engla. Dagen efter går båda tidningarna ut med namn och bild på honom och framställer honom som en mördare. Han är inte längre dold för allmänheten utan pekas ut som Engla Höglunds mördare.

Eftersom vi ser en tendens att de båda tidningarna framställer den misstänkte mördaren på samma sätt kan vi konstatera att de båda redaktionerna har gjort samma typ av urval i deras nyhetsrapportering. De båda tidningarna har valt att hålla den misstänkte mördaren dold innan han erkänt mordet på Engla. Men efter erkännandet har båda redaktionerna gjort valet att göra den misstänkte mördaren synlig. De har då konstaterat att även om man ska vara varsam med att publicera namn och bild på en misstänkt person så ska man göra det då det ligger i allmänhetens intresse, enligt publicistreglerna för Press, TV och radio (Pressens Samarbetsnämnd 2010).

5.2. Frågeställning 2

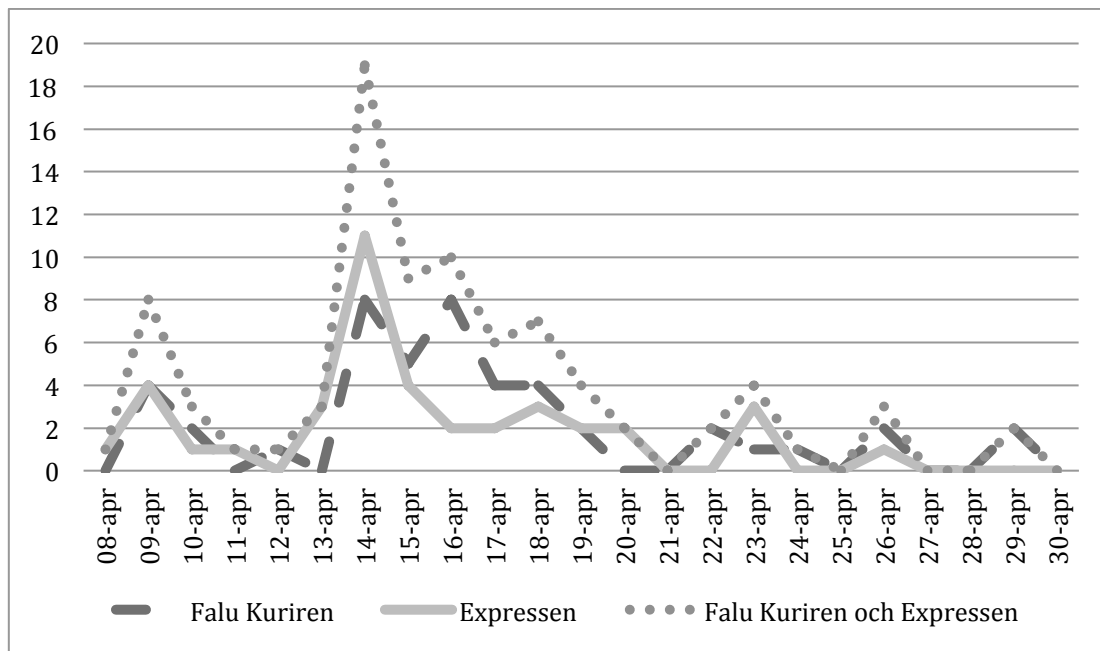
I vår andra frågeställning vill vi se hur ofta som den misstänkte mördaren Anders Eklund beskrivs som en sexualbrottsling i både Falu Kuriren och Expressen. Vi ville också se om det finns någon skillnad mellan de båda tidningarna. Anders Eklund är sedan tidigare dömd för bland annat våldtäkt, sexuellt ofredande och sexuellt tvång.

Enligt berättarteknisk tradition väcker händelser som handlar om enskilda människor och helst sådana med speciella egenskaper publikens intresse i högre grad än berättelser som utgår från kollektiv (Ghersetti och Hjort, 2007).

Enligt diagram 1.1. kan man utläsa att Anders Eklund benämns som en sexualbrottsling i koppling till mordet på Engla totalt 32 gånger i båda tidningarna. Redan den 8 april, två dagar efter att tidningarna börjar rapportera om Englas försvinnande, skriver

Expressen fyra gånger att han sedan tidigare har dömts för sexbrott. Lokaltidningen Falu Kuriren har däremot inte med den information samma dag, utan första gången vi kan notera att Anders Eklund skrivs som en sexualbrottsling är den 9 april. Det kan hänga ihop med det vi har diskuterat tidigare att Falu Kuriren var en dag sena med att rapportera att en man anhölls den 7 april, misstänkt för att ha fört bort Engla Höglund, se tabell 1.1.

Diagram 1.1 Hur många gånger Anders Eklund beskrivs som en sexualbrottsling varje dag.

Den största skillnaden i rapporteringen om att Anders Eklund har dömts för flera sexbrott tidigare sker den 14 april och framåt. Det är dagen efter att han erkänner mordet på Engla och är den första publiceringsdagen efter det. Vi ser en tendens till att tidningarna är mer benägna att skriva om att han är en tidigare sexbrottsling när han väl har erkänt mordet på Engla Höglund.

Entman (1993) menar att när man använder sig av framing så gör man ett urval av den information som redaktionen har och gör vissa delar mer framträdande i tidningen.

Man kan klart och tydligt se genom diagram 1.1 att båda tidningarna har gjort samma bedömning med informationen om att Anders Eklund är dömd för sexbrott tidigare. Både Falu Kuriren och Expressen har valt att i ganska stor omfattning beskriva Anders Eklund som tidigare sexualbrottsling.

Den 15 april benämns Anders Eklund som sexbrottsling flest gånger. Sex gånger i Falu Kuriren och tre gånger i Expressen. Efter det avtar antalet gånger sakta men säkert fram till den 20 april.

Enligt stereotypen mördare är det signifikant att den misstänkte mördaren kopplas ihop med sina tidigare brott när han anklagas för ett mord, vilket vi har sett att båda tidningarna har gjort.

När vi en gång har kategoriserat någon kan vi förklara denna person utifrån en stereotyp (Hinton, 2003 s. 83). När de båda tidningarna skriver ut att den misstänkte mördaren är dömd för tidigare brott, som sexualbrott, så placeras han in i kategorin dömd brottsling. Därmed blir det lättare att se honom som skyldig till mordet på Engla då han redan ses som en dömd brottsling.

Totalt 18 gånger nämner Falu Kuriren att Anders Eklund är dömd för tidigare sexbrott i samband med att de skriver om mordet eller försvinnandet av Engla. I Expressen är det i stället 13 gånger. Det betyder att Falu Kuriren är mer benägen att berätta att den misstänkte mannen som har tagit livet av Engla har en tidigare historia som sexualbrottsling.

Utifrån teorin om tabloidtidningar respektive seriösa tidningar har vi uppfattat det så att kvällstidningar är mer benägna att rapportera om skvaller och skandaler än vad en lokaltidning är. Tidningarna tar reda på mannens brottsregister och publicerar den informationen, även om det inte är relevant för brottet han nu misstänks för.

5.3. Frågeställning 3

Med vår tredje frågeställning vill vi undersöka hur själva försvinnandet och mordet på Engla framställdes i Falu Kuriren och Expressen. För att besvara frågeställningen undersökte vi vilka beskrivningar av försvinnandet och mordet som tidningarna tog upp. Utifrån tabell 1.5. kan vi se att utav de sammanlagda 285 gånger som försvinnandet och mordet beskrivs utifrån de variabelvärden vi valt ut så är nästan hälften av de beskrivningar någon typ av synonym till beskrivningen mördad. 49 procent av alla gånger som de båda tidningarna har beskrivit händelsen utifrån variabelvärdena skriver de ut att Engla har blivit mördad.

Tabell 1.5. Hur många gånger som tidningarna använt sig utav beskrivningarna kidnappad, försvunnen, mördad, våldtagen och misshandlad. Tabellen är skriven i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Kidnappad	23	27	25
Försvunnen	17	28	23
Mördad	57	42	49
Våldtagen	1	0	0
Misshandlad	2	3	3
Totalt	100	100	100
n	130	155	285

Om man undersöker vilka skillnader det kan finnas på hur Falu Kuriren och Expressen har beskrivit försvinnandet och mordet ser vi utifrån tabellen 1.5 att Falu Kuriren använde sig mer utav beskrivningen mördad, 57 procent, än vad Expressen gjorde, 42 procent. Expressen i sin tur använde sig mer utav beskrivningarna kidnappad, 27 procent, och försvunnen, 28 procent, än vad Falu Kuriren gjorde, 17 respektive 23 procent. Vi kan se att Falu Kuriren var väldigt måna om att skriva ut att Engla blev mördad och använde just den beskrivningen fler gånger än de andra beskrivningarna tillsammans. Expressen använde sig också utav beskrivningen mördad flest gånger, men använde även beskrivningarna försvunnen och kidnappad väldigt mycket.

Genom att ta en viss del av en information och höja upp de orden ur mängden så gör man det mer märkbart, meningsfullt eller minnesvärt för publiken (Entman, 1993).

Utifrån tabell 1.5 kan vi också se att ingen av de två tidningarna beskrev försvinnandet och mordet detaljerat. Det ser vi genom att undersöka hur ofta Falu Kuriren och Expressen använde sig av beskrivningarna våldtagen och misshandlad. De båda tidningarna skrev ofta ut att Engla blev mördad men de skrev ytterst sällan ut mer detaljerat om vad som hade hänt henne, att hon hade blivit våldtagen och misshandlad. De båda tidningarna har fått sin information av polisen och därefter gjort ett ställningstagande. Sedan har de i analysenheterna valt att inte presentera mordet på Engla detaljerat. De båda tidningarna nöjer sig med att skriva ut att hon har blivit mördad och inte hur hon blev mördad. Vår tidsperiod sträcker sig från den 6 april 2008 och ända fram till den 30 april 2008 och sammanlagt så har de båda tidningarna endast skrivit ut att Engla blev misshandlad i tre procent av alla analysenheter. De båda tidningarna har gjort det ställningstaget att inte skriva om själva dödsorsaken eller mer detaljerad information om mordet vid fler tillfällen än i sammanlagt tre analysenheter.

För att kunna besvara frågeställningen ville vi också titta noga på just beskrivningarna försvunnen och kidnappad. Vi ville se vilken av de två beskrivningarna som Falu Kuriren och Expressen valde att använda mest. Beskrivningen kidnappad innefattar en misstänkt gärningsman och betyder att det har begåtts ett brott medan försvunnen inte innefattar en misstänkt gärningsman.

Utifrån tabell 1.6. ser vi att tidningarna har valt att skriva ut att Engla är försvunnen ungefär lika många gånger som de skriver ut att hon har blivit kidnappad. Tendensen vi kan se är att Falu Kuriren har valt att skriva att Engla har blivit kidnappad i 58 procent av alla analysenheter och endast 42 procent av analysenheter skriver att hon är försvunnen. Expressen däremot har skrivit att Engla är försvunnen i 51 procent av analysenheterna och att

hon har blivit kidnappad i 49 procent av analysenheterna. Falu Kuriren var lite mer angelägen att skrivit ut att Engla blev kidnappad än vad Expressen var.

Tabell 1.6. Antal gånger tidningarna använt beskrivningarna kidnappad och försvunnen. Antalet visas i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Kidnappad	58	49	53
Försvunnen	42	51	47
Totalt	100	100	100
n	52	85	137

5.4. Frågeställning 4

Ett mord är en dramatisk händelse och något som berör många människor. Mordet på Engla Höglund berörde inte bara byn Stjärnsund utan även resten av Sverige. Med vår fjärde frågeställning ville vi se om Falu Kuriren och Expressen på något sätt försökte göra händelsen mer dramatisk och sensationell genom sättet att berätta om mordet på Engla och den misstänkte mördaren Anders Eklund.

Vi har tittat på vilka personer som främst fick komma till tals i varje analysenhet.

Tabell 1.7 visar att polisen är den aktör som får störst plats i tidningarna vilket kanske inte så förvånande eftersom det är de som sitter inne på den mesta informationen om spaningsarbetet och hur förhören fortlöper med den misstänkta mördaren. Bevakningen av ett brott kan göras utifrån en rad olika aspekter. Den vanligaste i rapporteringen som helhet handlar i samtliga medier inte helt oväntat om polisens spaningsarbete (Ghersetti och Hjort, 2007)

Tabell 1.7. Vilka som främst får komma till tals i analysenheterna.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Åklagare	2	5	4
Advokat	12	9	10
Polis	42	25	33
Psykolog	0	2	1
Journalister/medium	2	13	8
Anhörig/bekant till offer	5	4	4
Anhörig/bekant till mördare	2	13	8
Privatperson	2	6	4
Övrigt	7	7	7
Ingen får komma till tals	26	16	21
Totalt	100	100	100
n	43	55	98

Anmärkningsvärt är att polisen står för 42 procent av de som främst får komma till tals i Falu Kuriren medan den siffran bara är 25 procent i Expressen. Förutom de analysenheter där ingen kommer till tals så är fördelningen ganska jämn på resterande aktörer i Falu Kuriren. Advokater har visserligen 12 procent men sen är det ingen större skillnad mellan de andra.

Det gör att tidningarna skiljer sig ganska mycket på den här biten. För Expressens del så är det i stället journalisterna själva och anhöriga/bekanta till mördaren som får störst plats i tidningen efter polisen och att det är ingen som kommer till tals i analysenheterna. Advokater kommer först på en femteplats i Expressen.

I Falu Kuriren är det bara 2 procent av analysenheterna där anhöriga/bekanta till mördaren främst får komma till tals. I Expressen är det som sagt den tredje största aktörsposten. Expressen försöker i en större utsträckning än Falu Kuriren skapa en bild för läsarna som visar hur Anders Eklunds liv såg ut innan han begick mordet på Engla. Det gör de genom att berätta om hans gamla förhållanden, hur det gick för honom i skolan och varför han valde sitt yrke som lastbilschaufför.

Eftersom Falu Kuriren har pratat med en anhörig/bekant till mördaren så har de kunskapen att säkert få fram fler som vill uttala sig om Anders Eklund, precis som Expressen. På redaktionerna har man då valt använda sig utav framing på två helt olika sätt i det här fallet. I Expressen har man låtit anhöriga och bekanta till mördaren träda fram och berätta sin historia om honom medan Falu Kuriren har gjort det urvalet att inte ha med den sidan av historien.

Ester Pollack, 2008, menar att lokalpressen och kvällspressen har olika profiler och olika roller när det gäller nyhetsförmedlingen (s. 423).

I 26 procent respektive 16 procent av analysenheterna i Falu Kuriren och Expressen är det ingen som kommer till tals. Det är ren reporter- eller faktatext bara.

Tabell 1.8. Är de som främst får komma till tals anonyma eller synliga. Variabelvärdet ”ingen” är borttaget. Framställs i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falukuriren och Expressen
Synliga	94	80	86
Anonyma/vaga	6	20	14
Totalt	100	100	100
n	32	46	78

Gherstetti och Hjort, 2007, menar att aktörer som uttalar sig eller refereras är viktiga för den bild som ges av det som ägt rum och det som läsarna och tittarna ska få en uppfattning

om och kunna värdera. Aktörerna kan sägas ha ett tolkningsföreträde i mediernas berättelse i det att de sätter upp ramar för hur händelser ska uppfattas (s. 124).

Tabell 1.9. Vilka aktörer som är anonyma eller vaga. Framställs i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Åklagare	0	0	0
Advokat	0	0	0
Polis	50	0	10
Psykolog	0	0	0
Journalister/medium	0	0	0
Anhörig/bekant till offer	0	0	0
Anhörig/bekant till mördare	50	63	60
Privatperson	0	25	20
Övrigt	0	12	10
Ingen får komma till tals	0	0	0
Totalt	100	100	100
n	2	8	10

Expressen skiljer sig även en hel del när det gäller att namnge alla källor som främst får komma till tals i de analysenheter som vi har granskat. Tar man bort de analysenheter där ingen får komma till tals så kan man se i tabell 1.8 att det bara är 6 procent i Falu Kuriren där källan är anonym eller vag. I Expressen är den siffran i stället 20 procent.

Anonyma framträdanden kan bero på flera faktorer. En del personer ställer krav på anonymitet. Men det kan också handla om ett medvetet handlande från redaktionens sida för att undgå källkritisk granskning av uppgiftslämnaren (Ghersetti och Hjort, 2007). Nu behöver det inte vara därför som tidningarna har så många anonyma eller vaga källor. Det är dock en möjlighet.

Tabell 1.9. visar att av de källor som är anonyma eller vaga så är de flesta anhöriga/bekanta till mördaren. Det kan vara en gammal klasskamrat som uttalar sig om hur Anders Eklund var när han var yngre och gick i skolan eller en gammal vän som berättar vad han har haft för tidigare förhållanden. Även en bror, som vi inte får veta namnet på, berättar hur Anders Eklund var som ung.

Falu Kuriren har bara vid två tillfällen anonyma eller vaga källor med i sina analysenheter, varav en är anhörig/bekant till mördaren. I Expressen däremot är nästan två tredjedelar, 63 procent, av de som går under benämningen anhöriga/bekanta till mördare anonyma. Ingen av dem vill alltså ha med sitt namn när de gör uttalanden om Anders Eklund. All information som de anonyma eller vaga källorna lämnar kanske stämmer in på hur Anders

Eklund är eller var som person men det är samtidigt inget som säger att det inte är så (Ghersetti och Hjort, 2007).

Tabell 2.0. Hur ofta förekommer irrelevant information om mördaren när en anhörig/bekant till mördaren främst får komma till tals. Framställs i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Ja	28	36	33
Nej	72	64	67
Totalt	100	100	100
n	43	55	98

Ofta när anhöriga/bekanta till mördaren kommer till tals så kan man även se att analysenheterna innehåller irrelevant information om mördaren.

Enligt tabell 2.0 så förekommer det ofta irrelevant information om mördaren när anhöriga/bekanta till mördaren får komma till tals. I Expressen är det i 86 procent av fallen. I Falu Kuriren är det visserligen 100 procent men då finns det bara en analysenhet som låter anhöriga/bekanta till mördaren främst komma till tals.

Tabell 2.1. Använder sig tidningarna av irrelevant information om mördaren som inte har något med mordet att göra. Framställs i procent.

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Ja	2	16	10
Nej	98	84	90
Totalt	100	100	100
n	43	55	98

De båda tidningarna kan även jämföras mot varandra när det handlar om att det förekommer irrelevant information i alla analysenheter i tabell 2.1. I Falu Kuriren handlar det bara om 2 procent av analysenheterna som tar upp irrelevant information om mördaren. I Expressen är det däremot 16 procent. Med irrelevant information om mördaren så menar vi att tidningarna skriver om sådant som absolut inte har något med själva mordet på Engla Höglund att göra. Det kan vara att Anders Eklund hade det svårt i skolan eller hur många flickvänner han har haft.

Marina Ghersetti (2000) skriver att tabloidtidningarna fokuserade mer på att skapa sensation och dramatik kring en händelse (s 271). Det är kanske därför som de låter privatpersoner som har en relation till den misstänkte mördaren komma till tals och får göra vissa spekulationer. Ester Pollack, 2008, menar även att nyhetsförmedlingen har blivit en storindustri som omsätter enorma pengar. Så kan det vara det ekonomiska som styr

nyhetsurvalet i Expressen. Kvällstidningen måste sälja lösnummer medan lokaltidningen Falu Kuriren har sina prenumeranter och därmed en jämn inkomst varje månad.

Vi har även sett om tidningarna har använt sig av spekulationer när det gäller mördaren, motivet eller tillvägagångssättet. Här är skillnaden inte så stor mellan Expressen och Falu Kuriren men det finns dock en skillnad och det är att Expressen står för de flesta spekulationerna i analysenheterna. I tabell 2.2 kan man se att sammanlagt i de båda tidningarna så innehåller var tredje analysenhet någon sorts spekulation. Med spekulation menar vi om källan eller reportern har ”trott”, ”uppskattat” eller ”misstänk” något eller försöker förutse hur något har skett. Det gör att tidningarna inte är sakliga i sin rapportering kring den misstänkte mördaren. Saklighet är ett central mått inom journalistiken för att mäta om något är sanningsenligt (Ghersetti och Hjort, 2007).

Tabell 2.2. Använder sig tidningar av spekulationer om mördaren, motivet eller tillvägagångssättet. De tre variabelvärdena har slagits ihop till en. Framställs i procent.

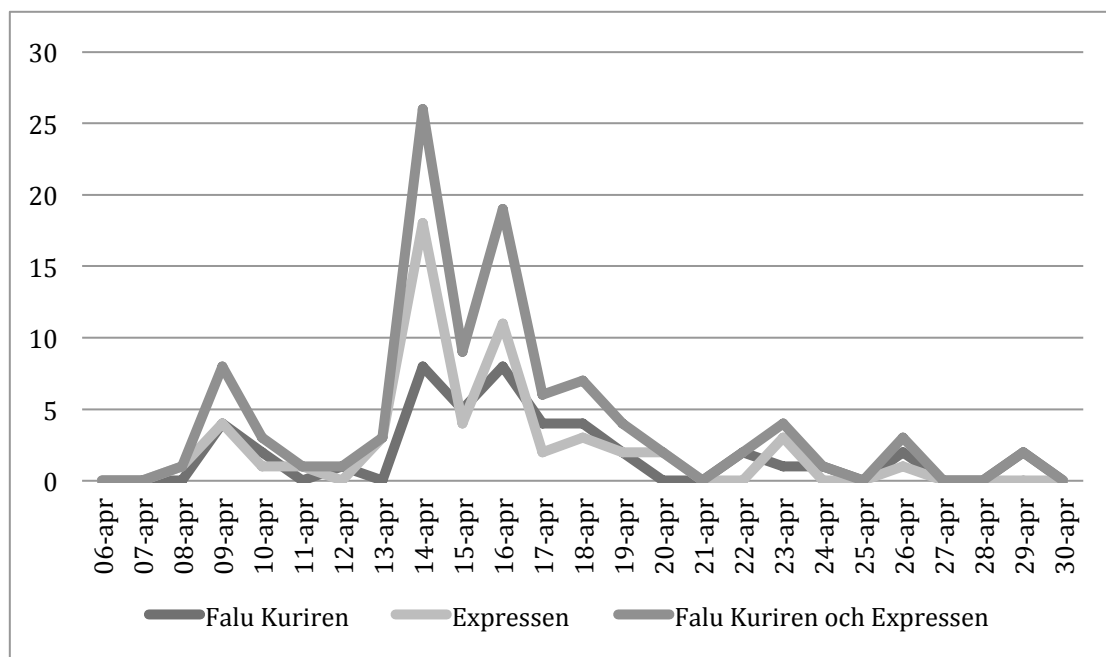
	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Ja	100	86	88
Nej	0	14	12
Totalt	100	100	100
n	1	7	8

Ghersetti (2000) menar dock att all nyhetsjournalistik kräver dramaturgisk bearbetning för att överhuvudtaget fånga och behålla publikens intresse.

För att ytterligare se om tidningarna försöker dramatisera händelsen kring mordet på Engla Höglund och den misstänkta mördaren Anders Eklund har vi kodat hur många andra brott, förutom mordet på Engla, som Anders Eklund kopplas ihop med i analysenheterna. Det kan vara andra mord, våldtäktsförsök, barnpornografibrott eller sexuellt ofredande. Alla brott som du kan dömas för i en tingsrätt har vi kodat. Vi har valt att dels göra ett diagram där man ser hur det ser ut från dag till dag men även en tabell så man ser hur medelvärdet för antal brott ser ut för varje utgivningsdag. Falu Kuriren kommer ut en dag mindre varje vecka vilket gör att de har tre färre publiceringsdagar under vår tidsperiod.

Det vi kan utläsa av tabell 2.3 är att medelvärdet för antal brott Anders Eklund kopplas ihop med varje utgivningsdag är ganska lika mellan de båda tidningarna. Sammanlagt i de båda tidningarna så kopplas Anders Eklund ihop med 4,4 brott varje dag. Dessutom dras många av hans gamla domar upp. Expressen hade den 16 april ett uppslag där man kopplade ihop Anders Eklund med fler än nio andra brott.

Diagram 1.2. Hur många andra brott Anders Eklund kopplas ihop med varje dag. Framställs utifrån antal.

Tabell 2.3. Medelvärdet för hur många brott Anders Eklund kopplas ihop med vid varje utgivningsdag. Falu

	Falu Kuriren	Expressen	Falu Kuriren och Expressen
Totalt	46	56	102
Antal dagar	20	23	23
Medelvärde	2,3	2,4	4,4

Kuriren har tre färre utgivningsdagar.

Vi ville bland annat att undersöka om Anders Eklund framställs utifrån stereotypen mördare. Med stereotypen mördare ville vi se om Anders Eklund kopplas ihop med några andra brott. Både Falu Kuriren och Expressen väljer att framställa Anders Eklund utifrån de brott som han tidigare har blivit dömd för, samt brott han misstänks för. De båda tidningarna väljer att framställa Anders Eklund som en redan dömd brottsling som kopplas ihop med över fyra brott i genomsnitt varje dag. Hinton (2003) menar att när vi väl har placerat in en person i en viss kategori, som utifrån stereotypen dömd brottsling, så hjälper det till att förklara personens beteende i andra tillfällen. Anders Eklund framställs som tidigare dömd brottsling utifrån stereotypen mördare.

Huvudpunkterna i analysen är att Anders Eklund framställs som en misstänkt mördare fram tills dagen han erkänner mordet på Engla. Efter hans erkännande framställs han som en dömd mördare, trots att han inte har blivit dömd för mordet än. Han framställs som en tidigare dömd brottsling utifrån sina tidigare brott och han kopplas även ständigt ihop med andra ouppklarade brott.

Tidningarna beskriver Engla som mördad, men aldrig detaljerat hur själva mordet gick till. Tidningarna väljer att i vissa fall skapa dramaturgi och sensation i deras texter genom att ta upp Anders Eklunds tidigare dömds brott, låta bekanta och vänner till honom få komma till tals och genom att själva spekulera kring den misstänkte mördaren.

6. Slutsatser och Diskussion

6.1. Första frågeställningen

Bevakningen av mordet på Engla Höglund var som mest intensiv från den dag då hon försvann, den 5 april 2008, och två veckor framöver. Den första veckan handlar i huvudsak om Englas försvinnande och sökandet efter henne. Även en misstänkt gärningsman anhålls för att ligga bakom försvinnandet. Den andra veckan präglas i stället av Anders Eklunds erkännande och att Engla har blivit mördad.

Vi kan se att båda tidningarna framställer den misstänkte gärningsmannen som anonym till dess att han erkänner mordet, den 14 april, på Engla Höglund. De skriver aldrig ut hans namn eller går ut med en bild på honom innan erkännandet. Trots att de aldrig nämner Anders Eklund vid namn så har vi kodat många andra benämningar på honom som gör att folk i trakten lätt kan förstå vem det är ändå. Som att han är en man, 42 år, är lastbilschaufför och har dömts för sexualbrott tidigare. För stora delar av Sverige är Anders Eklund anonym när de inte skriver ut hans namn och inte publicerar någon synlig bild på honom, men för vissa i hans närhet kan det vara väldigt uppenbart. Publicistreglerna i Spelregler för press, radio och tv uppmanar att om inte namn anges så ska man undvika att publicera uppgift om yrke, titel, ålder, nationalitet, kön eller annat, som gör en identifiering möjlig (Pressens Samarbetsnämnd, 2010). Det har ingen av tidningarna tagit hänsyn till.

Från den 14 april 2008, dagen efter att Anders Eklund erkänner mordet på Engla, går båda tidningarna ut med namn och bild på honom och framställer honom som en mördare. Han går från att vara en misstänkt 42-åring till att vara mördaren Anders Eklund.

Ser man utifrån teorin stereotyper ser vi en viss tendens att han framställs enligt stereotypen mördare när han har erkänt mordet. Tidningarna går ut med namn och bild på Anders Eklund och skriver inte längre att han är misstänkt för ett brott utan att han är en mördare. Däremot anser vi att det är signifikativt för stereotypen mördare att han beskrivs som psykiskt sjuk men det är inget som varken Expressen eller Falu Kuriren gör med Anders Eklund. Det bör tilläggas att vi inte har kodat någonting om hur han är som person eller personlighetsdrag och kan därför inte se om han benämns som bland annat blyg, annorlunda eller enstöring. Det gjorde att vi inte kunde undersöka om han framställs som stereotyper mördare fullt ut.

När vi använder en stereotyp gör vi en attribution: den stereotyperade personen tillskrivs gruppens förmodade egenskaper. Stereotyper är väsentligen inre attributioner, det vill säga, orsaken till ett beteende tillskrivs personliga egenskaper (Hinton, 2003, s. 91). Vi

kan ändå se om det finns en tendens att Anders Eklund framställs utifrån stereotypen mördare med de delar vi har.

I väldigt stor utsträckning är tidningarna måna om att visa hur den misstänkta mördaren ser ut genom att publicera synliga bilder på honom. Efter erkännandet publiceras sammanlagt 19 synliga bilder på Anders Eklund. Även innan erkännandet så publiceras det väldigt många bilder på Anders Eklund, även om dessa är maskerade. Det är som att tidningarna försöker göra den misstänkte mördaren verklig för sina läsare genom publicering av bilder på honom. Vi kan se en tydlig skillnad mellan de båda tidningarna då Falu Kuriren bara publicerar tre synliga bilder på Anders Eklund medan Expressen publicerar 16 synliga bilder. Det kan kopplas till att Expressen gärna vill dramatisera händelsen mer och det gör de även genom att oftare visa hur en misstänkt mördare ser ut.

Tidningarna väljer ut vissa delar om Anders Eklund som förstärks och markeras tydligt för att man direkt ska tänka på Eklund när man ser de orden (Entman, 1993).

När Expressen och Falu Kuriren framställer Anders Eklund så är det genom väldigt många och olika benämningar. Dessutom finns det en väldigt tydlig linje när han går från en misstänkt 42-åring till att vara mördaren Anders Eklund. Efter den 14 april finns det ingen tanke alls att Anders Eklund skulle vara misstänkt för mordet utan båda tidningarna anser att han är skyldig till mordet efter sitt erkännande. Detta trots att ett ensamt erkännande inte är starkt nog i en domstol, när det inte gäller mål om ringa brott, utan måste prövas innan det godkänns som ett bevismedel. Rätten måste med hänsyn till omständigheterna pröva vilken verkan en parts erkännande kan ha som bevis (Rättegångsbalken, kap 35 & SOU 2005:117).

Båda tidningar agerar därmed domare och dömer Anders Eklund direkt för mordet på Engla. Ibland går medierna händelserna i förväg och utdelar de domar som man menar att rättsväsendet borde utdela. (Pollack, 2008, s 434)

Enligt våra publicitetsregler i spelregler för press, radio och tv ska man noga överväga en namnpublicering och avstå från en sådan om inte ett uppenbart allmänintresse kräver att ett namn anges (Pressens Samarbetsnämnd, 2010). Det är ganska tydligt att båda tidningarna har tagit samma beslut och att de anser att det finns ett tillräckligt stort allmänintresse för att publicera både namn och bild på honom direkt efter erkännandet.

6.2. Andra frågeställningen

Anders Eklund är dömd för flera sexualbrott innan mordet på Engla Höglund och det tar båda tidningarna upp direkt när han anhålls. Falu Kuriren går ut en dag senare med att en misstänkt gärningsman är anhållen än Expressen. Vi anser att det är intressant att spekulera kring varför

det skiljer en dag mellan tidningarna. En spekulering skulle kunna vara att Falu Kuriren, som är en lokaltidning, vill vara mer försiktiga med sin rapportering. Det går samtidigt emot att de dagen efter går ut ganska hårt mot den anhängne gärningsmannen, genom att beskriva honom som en sexualbrottsling vid tre olika tillfällen. Med tanke på vårt metodval är det en fråga som vi inte kan besvara med den här uppsatsen.

Rapporteringen om Anders Eklunds tidigare dömda brott ökar i omfattning i samma skede som tidningarna skriver ut hans namn, dagen efter hans erkännande. Vi bedömer att tidningarna anser att det är mer okej ta upp hans tidigare brott och att han är en sexualbrottsling vid fler tillfällen efter att han har erkänt mordet. Allt för att förstärka bilden av en hemsk människa som under många års tid har begått flera brott.

6.3. Tredje frågeställningen

När vi vill besvara vår tredje frågeställning, hur tidningarna framställer händelsen på Engla Höglund, är vårt resultat inte så förvånande. Den vanligaste benämningen av händelsen är att Engla har blivit mördad, vilket hon också blev. Innan erkännandet så beskrivs hon som försvunnen eller kidnappad. Ingen av tidningarna försöker göra några spekuleringer innan Anders Eklund erkände mordet på Engla.

Trots att båda tidningarna skriver att Engla blev mördad så går de nästan aldrig in i detalj om tillvägagångssättet. Sammanlagt har vi kodat sex gånger, för de båda tidningarna, att Engla har blivit våldtagen eller misshandlad. En anledning till det kan vara att tidningarna försöker visa någon sorts respekt för de anhöriga till Engla. När det dessutom handlar om ett barnamord verkar tidningarna försöka vara mer diskreta med vad som verkligen har hänt.

6.4. Fjärde frågeställningen

För att dra slutsatser om vår fjärde frågeställning kan vi se vissa tendenser till att tidningarna försöker dramatisera mordet på Engla och att de försöker dra händelsen ett steg längre. Det gör de genom att spekulera om den misstänkte mördaren, tillvägagångssättet eller motivet till mordet. Sammanlagt i de båda tidningarna så finns det någons sorts spekulering i var tredje analysenhet. Det är en hög siffra och vi anser att tidningarna hamnar långt ifrån att vara sakliga i fallet.

Vi kan även se att när bekanta och anhöriga till den misstänkte mördaren får plats i tidningarna så kodas de alltid tillsammans med någon sorts spekulering och irrelevant information. Frågan är varför den här informationen får plats i tidningen när det egentligen

inte har någon relevans alls till mordet på Engla. Samtidigt som det förekommer spekulationer och irrelevant information så är källorna nästan alltid anonyma eller vaga när det är en anhörig eller bekant till mördaren som uttalar sig. I var femte analysenhet så är den som främst får komma till tals anonym eller vag i Expressen, när man tar bort de analysenheter där ingen får komma till tals. Den siffran är i stället bara 6 procent i Falu Kuriren. Det kan bero på att uppgiftslämnaren vill ha källskydd, men Ghersetti och Hjort (2007) menar att det kan handla om ett medvetet handlande från redaktionens sida för att undgå källkritiskt granskande. Även fast en del källor vill ha källskydd bedömer vi att siffran är hög. Det hade varit intressant att få veta varför de anonyma källorna inte vill gå ut med sitt namn. Är det för att man inte har belegg för det man säger eller vill man inte att folk ska veta att man känner och umgås med en misstänkt mördare?

Vi ville även se om tidningarna försökte koppla ihop Anders Eklund med andra ouppklarade brott i Sverige. Sammanlagt kopplas Anders Eklund ihop med mer än fyra brott varje dag i de båda tidningarna. Ännu en gång ser vi en tendens till att tidningarna försöker förstärka den bilden som de under flera dagar målar upp för sina läsare. Bilden av en hemsk människa som mördar barn och kan ha begått ännu fler brott än de som han har erkänt sig skyldig till.

Vi kan se en tendens till att tidningarna försöker dramatisera framställningen av en misstänkt mördare. Det gör de genom att dra upp olika spekulationer om mördaren, tillvägagångssättet och motivet. De ger även plats åt anhöriga och bekanta till mördaren i tidningen som berättar om irrelevant information om Anders Eklunds liv samt att han kopplas ihop med andra brott. Båda tidningarna har gjort nästan samma urval men i vissa fall verkar det som att Expressen tar det ett steg längre. Det är framför allt för att anhöriga och bekanta får ta en så stor plats i tidningen. Det blir mer irrelevant information om mördaren och fler spekulation i Expressen som vi inte kan koda i samma utsträckning i Falu Kuriren.

Tollucks och Sparks (200) menar att tabloidtidningar eller i detta fall kvällstidningar är mer benägna att privatpersoner får komma till tals än offentliga personer. Det backas upp utav Karl Erik Gustafsson (1996) som menar att när tabloidtidningarna lanserades så var det med en inriktning på sensationsartad och personinriktad journalistik. Det stämmer in ganska väl på hur Expressen har valt att arbeta i det här fallet.

Båda tidningarna försöker skapa mer sensation genom att dramatisera framställningen av Anders Eklund med irrelevant information och spekulationer.

6.5. Sammanfattning

Vi kan dra slutsatsen att en misstänkt mördare i Falu Kuriren och Expressen framställs som en mördare efter ett erkännande. Även när den misstänkte mördaren är anonym kan man genom de olika benämningarna som framställs i rapporteringen spekulera om vem gärningsmannen är. Eftersom vi har gjort en fallstudie kan vi bara se att det ser hur så här i det här fallet.

Däremot kan man se likheter mellan vårt resultat och resultatet i tidigare forskning som tyder på att en misstänkt mördare kan framställas som en mördare innan personen är dömd. Det ger en viss kunskap om hur kriminaljournalistiken bedrivs på en nyhetsredaktion.

Tillsammans med tidigare forskning kan vi se tendenser till att nyhetsredaktioner använder sig av stereotypen mördare. Det kan bero på att redaktionerna har ett invariant mönster som de följer när man jobbar med kriminaljournalistik. En risk med att redaktionerna jobbar utifrån stereotypen mördare är att de kan döma en person som är oskyldig till ett brott. Det kunde Ghersetti och Hjort (2007) se ganska tydligt i deras studie om rapporteringen kring mordet på utrikesministern Anna Lindh. Då anhölls en 35-årig man som framställdes utifrån egenskaper som finns i stereotypen mördare, men han visade sig vara oskyldig.

Innan vi började undersökningen så ansåg vi att det skulle vara betydligt större skillnader mellan tidningarnas framställning av en misstänkt mördare. De största skillnaderna mellan tidningarna är att Expressen publicerar betydligt fler bilder på Anders Eklund, att de låter anhöriga och bekanta till mördaren komma till tals och följderna med irrelevant information och spekulationer. Att Anders Eklund är en dömd sexbrottsling skriver de båda tidningarna även om frekvensen är lite större i Falu Kuriren.

6.6. Vidare forskning

Något som är intressant att forska vidare på är vilken betydelse framställningen av den misstänkte mördaren har på läsarna. Vilken roll har det för läsarna vad den misstänkte mördaren heter eller hur han ser ut? Behöver man verkligen veta den misstänkte mördarens namn, räcker det inte att framställa personen utifrån till exempel åldern så han/hon hålls anonym? Hur reagerar mottagarna när de får ett namn och en bild på en människa som har begått ett mord?

Det hade även varit intressant att gå in mer på hur offret och anhöriga till offret framställs i medier. Vi har undersökt hur en misstänkt mördare framställs utifrån stereotypen mördare. På samma sätt skulle man kunna undersöka hur ett offer framställs, utifrån stereotypen offer.

Man kan också undersöka vilka bakomliggande faktorer som styr det resultat som bland annat vi kom fram till i vår undersökning. Vad är det som styr att en misstänkt mördare framställs så som han gör? Är det vad mottagarna söker i kriminaljournalistiken eller handlar det om konkurrensen? Triggas tidningarna varandra att tillsammans framställa en misstänkt mördare på ett visst sätt?

8. Referenslista

Backman, Jarl (2008) Rapporter och uppsatser. Studentlitteratur, Lund.

PM C-uppsats i journalistik (2007), SV, Linnéuniversitetet, Kalmar.

Entman, Robert M (1993) Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, volume 43, issue 4, pages 51–58, December 1993.

Entman, Robert M. (2004) Projections of power. Framing news, public opinion and U.S. foreign policy. The University of Chicago Press, Chicago & London.

Eriksson, Niklas (2009) ”Tala om skräckmörderska!” En undersökning av medias konstruktion av två personer som har blivit dömda för mord på barn, examensarbete för Kriminologiska institutionen, Stockholm universitet.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2012) Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad Nordstedts Juridik AB, Vällingby.

Ghersetti, Marina (2008) Sensationella berättelser: en studie av nyheter från Angola 1987 och om prinsessan Diana 1997 i dagstidningar, radio och TV. JMG, Kungälv.

Gustafsson, Karl Erik (1996) Dagspressen i Norden. Struktur och ekonomi. Studentlitteratur, Lund.

Hinton, Perry R (2003) Stereotyper, kognition och kultur. Studentlitteratur, Lund.

Holt, Lanier & Major, Lesa Hatley (2010) Frame and Blame: An analysis how national and local newspaper framed the Jena Six controversy, akademisk tidskrift, Association for Education in Journalism & Mass Communication, Columbia South Carolina.

Häger, Björn (2009) Reporter. En grundbok i journalistik, Nordstedt, Finland.

Johannessen, Asbjörn & Tufte, Per Arne (2003) Introduktion till Samhällsvetenskaplig Metod. Liber AB, Malmö.

Kroon, Åsa (2007) "Hur kunde du Gudrun?" Om stereotyper, skandaler och strategier i en medialiserad politisk värld Paketerad politik. Elva essäer om journalistik och medier Red: Ekström, Mats & Kroon, Åsa. Scandbook AB, Falun.

Larsson, Larsåke, Moberg, Ulla, Henrysson, Emma & Johansson, Camilla (2011) Urspårad nyhetsrapportering. En kvalitativ textanalys av en lokal och en rikstäckande tidnings rapportering av tågolyckan utanför Kimstad HumUS-akademin, examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap, inr. PR och allmän, Örebro Universitet.

Larsson, Sören (2008) Att skriva i tidning. ScandBook, Falun.

Lippmann, W (1998) Public opinion. With a new introduction by Michael Curtis. Transaction Publishers, New Brunswick, New Jersey.

Lundgren, Kristina, Ney, Birgitta & Thurén, Torsten (1999) Nyheter – att läsa tidningstext. Ordfront förlag, Stockholm.

McCombs, Maxwell (2006) Makten över dagordningen om medierna politiken och opinionsbildningen. SNS förlag, Stockholm.

Nilsson, Åsa (2011) Kvantitativ innehållsanalys. Metoder i kommunikationsvetenskap (s 119-152). Redaktör: Larsson, Larsåke. Studentlitteratur AB, Lund.

Pollack, Ester (2008) Medier och brott. Handbok i rättspsykologi (sid 423-435). Redaktör: Christianson, Sven Å. Författarna och Liber AB, Nacka.

Shahriary, Forough & Watti, Evin (2011) Det var inget konstigt med honom" – Svenska mediers beskrivning av självmordsbombaren den 11 december kandidatuppsats, Journalistik, Södertörns högskola.

Strömbäck, Jesper (2008) På nyhetsmediernas agendor: en studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och tv. Rapport, Medie- och kommunikationsvetenskap, Mittuniversitetet.

8.1. Andra referenser

Holmbom, Peter, privatmarknadschef Falu Kuriren, 2012-12-10.

P3 Dokumentär, Mordet på Engla Höglund. 071012.

Pressens Samarbetsnämnd (2010) Spelregler för press, tv och radio. Stockholm.

Statens offentliga utredningar, SOU 2005:117 (2005) Ett effektivare brottmålsförfarande – några ytterligare åtgärder. Elanders Gotab AB, Stockholm.

8.2. Internetkällor

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/vem-gor-vad/forenta-nationerna/fn-s-allmanna-forklaring>

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/livstids-fangelse-for-eklund>

Rättegångsbalken, kap 35 - <https://lagen.nu/1942:740#K35>

Bilaga 1

Kodschema:

V1. ID-nummer

V2. Kodar ID

1. Kristin
2. Sara

V3. Kodardatum

DDMMÅÅ

V4. Vilken tidning är texten publicerad i?

1. Expressen
2. Falu Kuriren

V5. Publiceringsdatum

DDMMÅÅ

V6. Vad för typ av text är det?

1. Artikel
2. Notis
3. Notikel
4. Krönika
5. Puff
6. Annan

V7. Finns det en bild på Anders Eklund kopplat till texten?

1. Ja
2. Nej

V8. Är bilden maskerad?

1. Ja
2. Nej
3. Finns ingen bild

V9. Hur många gånger beskrivs Anders Eklund som 42-åringen?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V10. Hur många gånger beskrivs Anders Eklund som Anders Eklund?

1. 1

2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V11. Hur många gånger beskrivs Anders Eklund som Lastbilschaufför?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V12. Hur många gånger beskrivs Anders Eklund som misstänkt?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V13. Hur många gånger beskrivs Anders Eklund som mördare?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V14. Hur många gånger beskrivs Anders Eklund som sexualbrottsling?

1. 1
2. 2
3. 3

4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V15. Beskrivs Anders Eklund som psykiskt sjuk?

1. Ja
2. Nej

V16. Hur många gånger beskrivs själva mordet/försvinnandet av Engla som kidnappad?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V17. Hur många gånger beskrivs själva mordet/försvinnandet av Engla som försvunnen?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V18. Hur många gånger beskrivs själva mordet/försvinnandet av Engla som mördad?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V19. Hur många gånger beskrivs själva mordet/försvinnandet av Engla som våldtagen?

1. 1

2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V20. Hur många gånger beskrivs själva mordet/försvinnandet av Engla som misshandlad?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V21. Vem får främst komma till tals i texterna?

1. Åklagare
2. Advokat
3. Polis
4. Psykolog
5. Journalister/medium
6. Anhörig/bekant till offret
7. Anhörig/bekant till mördare
8. Privatperson
9. Övrigt
10. Ingen

V22. Är den person som främst får komma till tals i texterna anonym eller vag?

1. Ja
2. Nej
3. Ingen får komma till tals

V23. Hur många andra brottsfall kopplas Anders Eklund ihop med utöver mordet på Engla?

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7
8. 8
9. 9 eller fler
10. 0

V24. Använder sig tidningarna av några spekulationer i texterna kring den misstänkte mördaren?

1. Ja
2. Nej

V25. Använder sig tidningarna av några spekulationer i texterna kring tillvägagångssättet?

1. Ja
2. Nej

V26. Använder sig tidningarna av några spekulationer i texterna kring motivet?

1. Ja
2. Nej

V27. Vilken är den främsta information som texterna tar upp kring framställningen av mördaren, trots att det inte är relevant alls för mordet?

1. Ingenting
2. Om den misstänktes uppväxt/bakgrund
3. Om den misstänktes tidigare förhållanden
4. Om den misstänktes karriär/sysselsättning
5. Annat

Bilaga 2

Förklaringar till variabler:

V1: Varje ny texttyp (till exempel artikel eller notis) har ett eget id-nummer så man kan identifiera vilken artikel som har vilka variabelvärden.

V2: Vilken av Kristin Persebo och Sara Jergard Andersson som har gjort kodningen för en viss artikel.

V3: Vilken dag som kodningen utfördes.

V4: Studien genomförs på Falu Kuriren och Expressen och här anger man från vilken tidning texttypen är publicerad.

V5: Vilken dag som texttypen publicerades.

V6: Vilken sorts journalistisk texttyp är texten skriven som. Artikel ligger på runt 1500-2500 tecken och har rubrik, ingress och brödtext. Notikel ligger på 800-1500 tecken och har rubrik, ingress och brödtext. Notis ligger på under 700 tecken och har bara rubrik och brödtext.

Krönika är när en journalist egna åsikter och tankar får plats i en text. En puff är en kortare text eller rubrik som finns på förstasidan som puffar för något längre in i tidningen. En faktaruta är fakta om något som man lägger separat utanför huvudtexten.

V7: Bilden ska vara på Anders Eklund och vara kopplad till texten. Vi räknar även in bilder på bilar där Ander Eklund sitter i.

V8: Har man försökt maskera ansiktet på Anders Eklund eller ser man exakt hur han ser ut.

V9: Hur många gånger i texten som Anders Eklund beskrivs med ordet 42-åringen.

V10: Hur många gånger i texten som Anders Eklund beskrivs med sitt riktiga namn Anders Eklund. När han skrivs som bara Anders eller Eklund räknas också in hit.

V11: Hur många gånger i texten som Anders Eklund beskrivs med ordet Lastbilschaufför, som är hans yrke.

V12: Hur många gånger i texten som Anders Eklund beskrivs som misstänkt för ett brott eller att det finns en misstanke för brott.

V13: Hur många gånger i texten som Anders Eklund beskrivs som mördare. Hit hör inte de gånger som det står att Anders Eklund mördade Engla, utan det är beskrivning på själva mordet och försvinnandet av Engla (V19).

V14: Hur många gånger i texten som Anders Eklund beskrivs som sexualbrottsling. Det kan vara att han tidigare är dömd för våldtäkt eller andra sexuella handlingar som sexuellt tvång eller sexuellt ofredande och att han har pornografiska bilder på barn i sin dator.

V15: Skrivs det någonstans i texten att Anders Eklund är eller kan vara psykiskt sjuk. Hit räknas alla psykiska sjukdomar.

V16: Hur många gånger som mordet/försvinnandet av Engla beskrivs som att Engla har blivit kidnappad. Här ligger även ord som är synonymer till kidnappning som rövat bort, bortrövad, människorov, bortförd och fört bort.

V17: Hur många gånger som mordet/försvinnandet av Engla beskrivs som att Engla är försvunnen.

V18: Hur många gånger som mordet/försvinnandet av Engla beskrivs som att Engla har blivit mördad eller att hon har blivit dödad eller är död.

V19: Hur många gånger som mordet/försvinnandet av Engla beskrivs som våldtäkt. Här räknas alla ord som relaterar till sexuella övergrepp, som övergrepp, förgrep sig på och våldtagen.

V20: Hur många gånger som mordet/försvinnandet av Engla beskrivs som misshandlad, inklusive alla former och synonymer till misshandlad, som slagen, slog, våld mot henne, strypt, stryptgrepp och stryptag.

V21: Vem kommer främst kommer till tals i artiklarna, vem får säga mest? Vi har valt de variabelvärden som vi anser förekommer mest i en nyhetsartikel, det vill säga åklagare, advokat, polis, psykolog, journalist, anhörig/bekant till offer, anhörig/bekant till mördaren, privatperson, övrigt och ingen.

V22: Är den personen som främst får komma till tals anonym eller vag. Det betyder att en källa antingen är helt anonym eller att de har en vag betäckning, som gammal flickvän, bekant eller bror.

V23: Hur många brott som kopplas Anders Eklund ihop med, förutom mordet på Engla. Hit räknas tidigare dömda brott och spekulationer om brott han gjort sig skyldig till.

V24: Uttrycker tidningarna några spekulationer kring mördaren. Har tidningarna några egna teorier på vem han är? Drar de några egna slutsatser om honom? Hit räknas alla spekulationer som inte är fastställda utav rätten (polis, domstol, advokat och åklagare) utan det är tidningarna själva, eller andra personer som spekulerar kring mördaren. Det ska vara spekulationer kring honom som räknas in här, inte spekulationer kring mordet eller motivet.

V25: Uttrycker tidningarna några spekulationer på hur själva försvinnandet och mordet skett? Hit räknas alla spekulationer som inte är fastställda utav rätten (polis, domstol, advokat och åklagare) utan det är tidningarna själva, eller andra personer som spekulerar om vad som hänt. Förekommer det spekulationer och slutsatser på vad och hur mordet har skett? Hit räknas bara spekulationer kring tillvägagångssättet, inte motiv eller om mördaren.

V26: Uttrycker tidningarna några spekulationer kring motivet på försvinnandet och mordet. Hit räknas alla spekulationer som inte är fastställda utav rätten (polis, domstol, advokat och åklagare) utan det är tidningarna själva, eller andra personer som spekulerar kring motivet. Kommer tidningarna med några egna motiv på mordet och olika förklaringar till varför mordet skedde? Det ska vara spekulationer kring motivet, inte spekulationer kring mördaren eller hur mordet skett.

V27: Gräver tidningarna fram information som inte alls är relevant för fallet. Det ska alltså vara information om den misstänkte mördaren som inte tillför någonting alls för brottet och utredningen. Det ska vara information som man kan plocka bort och det skulle inte ändra någonting av utredningen av varken mördaren eller mordet. Exempel på irrelevant information kan vara att berätta var mördaren gick i högskolan. Det tillför ingenting till mordet och har ingenting med utredningen att göra.